

Nordiska
ministerrådet

Nordiska ministerrådets årsberättelse 2025

Innehåll

Förord	3
Om Nordiska ministerrådet	4
Samarbetsministrarna (MR-SAM)	9
Arbetsliv (MR-A)	12
Digitalisering (MR-DIGITAL)	15
Energi (MR-E)	18
Ekonomi och finans (MR-FINANS)	22
Fiske och akvakultur, jordbruk, livsmedel och skogsbruk (MR-FJLS)	25
Justitiefrågor (MR-JUST)	30
Jämställdhet och LGBTI (MR-JÄM)	33
Kultur (MR-K)	36
Miljö och klimat (MR-MK)	41
Näringsliv (MR-N)	44
Regional (MR-R)	48
Social och hälsa (MR-S)	52
Utbildning och forskning (MR-U)	55
Om den här publikationen	60

Den här publikationen finns även som en webbtillgänglig online-version:

<https://pub.norden.org/politknord2026-794>

Förord

Nordiska ministerrådets verksamhetsår 2025 präglades av en alltmer komplex och oförutsägbart omvärld. Geopolitiska spänningar, fortsatt ekonomisk osäkerhet och accelererande klimatförändringar satte ramarna för både globalt och nordiskt samarbete. Samtidigt har den gröna och digitala omställningen intensifierats, med ökade krav på samhällen att ställa om snabbt, rättvist och konkurrenskraftigt. I Norden har vi sett ett fördjupat fokus på försörjningstrygghet, energisamarbete och samhällelig resiliens, samtidigt som våra gemensamma värderingar – tillit, demokrati och jämlikhet – fortsatt utgör en enande kraft i en tid av förändring.

I detta sammanhang har det nordiska samarbetet visat sin styrka och relevans. Nordiska ministerrådet har en central roll för det nordiska samarbetet, bland annat genom att vara en plattform för utveckling af gemensamma lösningar, kunskapsdelning och för att stärka regionens röst internationellt. Den ökade efterfrågan på nordiska erfarenheter och samsarbetsmodeller – både inom och utanför regionen – är ett tydligt tecken på detta. Genom att bygga vidare på våra gemensamma styrkor står Norden väl rustat att möta framtidens utmaningar tillsammans.

Under året har Nordiska ministerrådet inlett arbetet med att omsätta de politiska prioriteringarna för perioden 2025–2030 i konkret handling. Detta arbete är avgörande för att säkerställa att vi gemensamt bidrar till de nordiska statsministrarnas vision om att Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region år 2030. Genom tydligare prioriteringar, stärkt samordning och ett fortsatt fokus på resultat läggs grunden för ett ännu mer relevant och handlingskraftigt nordiskt samarbete.

Finland och Åland har under året innehaft ordförandeskapet för Nordiska ministerrådet med temat "Norden 2025 – enat och starkt". Ordförandeskapet har satt särskilt fokus på att stärka resiliens och samhällssäkerhet i en tid präglad av osäkerhet, samt på att värna barn och ungas välfärd och rättigheter i hela Norden. Dessa prioriteringar speglar både aktuella samhällsutmaningar och de långsiktiga ambitionerna för ett inkluderande och robust Norden.

Nordiska ministerrådet har bidragit till konkreta framsteg inom flera områden, från grön omställning och digital utveckling till social sammanhållning och stärkt samarbete över gränserna. I denna årsberättelse presenteras ett urval av de resultat och effekter som det nordiska samarbetet har skapat, och som visar på styrkan i att arbeta tillsammans i en tid som kräver dialog, tillit och gemensamma lösningar.

Karen Ellemann

Generalsekreterare, Nordiska ministerrådet

Om Nordiska ministerrådet

Nordiska ministerrådet är de nordiska regeringarnas formella samarbetsorgan och arbetar utifrån de nordiska statsministrarnas vision om att Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region år 2030.

Nordiska ministerrådet är organiserat i fjorton olika ämnesområden, där den minister som har nationellt ansvar för området deltar i det motsvarande nordiska ministerrådet (MR). Varje land har dessutom utsett en minister som är särskilt ansvarig för det övergripande nordiska samarbetet och ingår i ministerrådet för nordiskt samarbete (MR-SAM).

En stor del av Nordiska ministerrådets arbete rör komplexa samhällsutmaningar. Därmed är både politikernas och tjänstemännens arbete till stor del tvärgående. Samarbetet sker inte bara över landsgränser utan även över olika sektorer. Ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet roterar årligen och innehades under 2025 av Finland och Åland.

Med tolv institutioner runt om i Norden, kontor i de tre baltiska länderna och en lång rad samarbetspartners, arbetar Nordiska ministerrådet med frågor där länderna tjänar mer på att arbeta tillsammans än var för sig. Sekretariatet, som är beläget i Köpenhamn, betjänar samarbetet i Nordiska Ministerrådet, men också den mellanstatliga strukturen genom ministerråd och ämbetskommittéer.

Därtill bidrar Nordiska ministerrådet till kunskapsutveckling genom att ta fram ett stort antal rapporter inom vitt skilda ämnesområden, och inte minst är Nordiska Ministerrådet en arena och facilitator för möten och samarbete mellan nordiska aktörer inom olika sfärer.

Danmark

Finland

Färöarna

Grönland

Island

Norge

Sverige

Åland

Nordiska ministerrådet

Generalsekreteraren

Samarbets
ministrarna

Justitie-
frågor

Miljö och
klimat

Ekonomi
och finans

Energi

Digital-
isering

Näringsliv

Regional
utveckling

Fiske- och
vattenbruk,
jordbruk,
livsmedel och
skogsbruk

Kultur

Jämställdhet
och LGBTI

Utbildning,
språk och
forskning

Arbetsliv

Social- och
hälsopolitik

Ämbetsmannakommittéer

Nordiska ministerrådets sekretariat

Generalsekreterarens
kontor (GSK)

Ekonomi, IT och HR
(AFU)

Kommunikation (KOMM)

Avdelningen för tillväxt och
klimat (VK)

Nordiska ministerrådets institutioner

Nordregio
Nordic Innovation
Nordisk Energiforskning

Nordiskt Genresurscenter
Nordisk Kulturkontakt
Nordens hus i Reykjavík

Avdelningen för jämställdhet, internationellt
samarbete, naturresurser och kultur (LINK)
Nordiska ministerrådets kontor i Baltikum

Nordens hus på Färöarna
Nordens Institut i Grönland
Nordens institut på Åland

Avdelningen för kunskap och välfärd
(KV)

Nordiskt välfärdscenter
NordForsk
NIVA Education

Den 31 december 2025 hade Nordiska ministerrådets sekretariat, dess institutioner och kontor 334 anställda på nordiska villkor. I tillägg finns också projektanställda på lokala villkor samt studentarbetare.

Vår Vision 2030, som de nordiska statsministrarna antog 2019, är vägledande för allt arbete inom Nordiska ministerrådet. Denna årsberättelse gör nedslag i vår verksamhet under 2025 och lyfter vissa av insatserna som exempel på vad som har gjorts för att genomföra de nordiska regeringarnas gemensamma politik. Redovisningen är uppdelad efter de olika ministerrådens respektive ansvarsområden.

Vår Vision 2030 består av tre ben; ett grönt Norden, ett konkurrenskraftigt Norden och ett socialt hållbart Norden.

De nordiska politiska prioriteringarna är närmare definierade i så kallade samarbetsprogram som varje ministerråd tagit fram för sitt ämnesområde. De nuvarande samarbetsprogrammen gäller 2025 – 2030 och vid framtagandet har Nordiska ministerrådet varit i dialog med relevanta parter, inklusive Nordiska rådet, om inspel till programmen.

Trots att detta är första året med nya samarbetsprogram har många insatser som skapar nordiskt mervärde kommit igång direkt. Det är dessa insatser som årsberättelsen fokuserar på.

Inom visionens ben om ett konkurrenskraftigt Norden har Nordiska ministerrådet bland annat initierat ett samnordiskt center för artificiell intelligens (AI) som även de baltiska länderna väntas ansluta sig till. New Nordics AI samlar nationella AI-ekosystem över hela regionen för att främja samarbete över nationsgränserna för ökad användning och utveckling av AI. Även samarbete inom kvant står högt på den politiska dagordningen, något som är högst relevant för målet att Norden ska bli världens mest konkurrenskraftiga region.

Inom visionens ben om ett grönt Norden har de nordiska miljö- och klimatministrarna tagit fram en gemensam deklaration som står upp för multilateralt samarbete och Nordiska ministerrådet hade en stark nordisk närvaro på FN:s årliga möte inom klimatkonventionen genom en gemensam paviljong med gediget program.

Nordiska ministerrådet har också fokus på social hållbarhet, det tredje benet i visionen. Här är programmet "Pushing for Progress" en viktig del i att främja nordiska värderingar om jämlikhet och jämställdhet internationellt. Det finns ett tätt samarbete inom Nordiska ministerrådet när det gäller att främja sunda, näringsrika och hållbara kostvanor i Norden. Detta har bland annat resulterat i en rapport, NORMO 2025, som samlar tio års data om nordbornas mat- och rörelsevanor och har fått stor spridning i de nordiska länderna. Rapporten visar tyvärr att vi äter allt sämre och rör oss allt mindre. Mer positivt är att flera gränshinder har undanröjts under 2025. Ett levande och engagerat civilsamhälle är centralt för att säkerställa hållbara demokratier i Norden, och Nordiska ministerrådet har ett flertal stödordningar på olika område. såsom inom kultur, barn och unga och demokratiarbete.

Finland och Åland innehade ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2025 med temat "Norden 2025 – enat och starkt". Fokus låg på resiliens, samhällssäkerhet, samt barn och ungas välfärd och rättigheter i Norden. I linje med ordförandeskapets prioriteringar har Nordiska ministerrådet exempelvis anordnat en nordisk beredskapsövning om livsmedelsförsörjning, konferenser om skydd av kulturarv och demokratisk motståndskraft samt ett flertal insatser för ökad beredskap inom hälsosektorn.

Genom att finansiera institutioner, program, projekt och nätverk bidrar vi till att omvandla politiska ambitioner till konkret nytta och en starkare nordisk sammanhållning. De nordiska länderna finansierar Nordiska ministerrådets arbete utifrån en fördelningsnyckel som sammanlagt ger en total budget på cirka en miljard danska kronor. De tolv institutionerna under Nordiska ministerrådet arbetar för att främja nordiskt samarbete inom vitt skilda områden. Institutionerna finns i alla nordiska länder utom Danmark, där sekretariatet ligger, och arbetar med allt från utbildning, forskning och innovation till kultur, energi och biologisk mångfald.

En stor del av institutionerna förvaltar olika stödformer till civilsamhälle, akademi, näringsliv och projekt inom andra områden som arbetar för nordisk nytta. Vissa av institutionerna bedriver även eget forsknings- och analysarbete, medan till exempel flera av kulturinstitutionerna är centrala kulturarenor i de länder de befinner sig. De nordiska institutionerna nämns helt kort i denna publikation men berättar också om sin egen verksamhet i egna kanaler, inte minst på de egna hemsidorna.

Årsberättelsen är uppdelad efter de olika ministerråden och de mål de har i sina respektive samarbetsprogram.

Årsberättelsen för Nordiska ministerrådets verksamhet 2025 är den första i sin nuvarande form. Till följd av organisationens pågående arbete med att uppdatera sin mål- och resultatstyrning kommer den successivt att utvecklas över tid och följas upp med årliga publika rapporter kommande år.

Samarbets- ministrarna (MR- SAM)

Inledning

De nordiska samarbetsministrarna (MR-SAM) har det överordnade ansvaret för att koordinera Nordiska ministerrådets arbete. Ministerrådet säkerställer en effektiv styrning, samordning och kommunikation av visionsarbetet på tvärs av hela Nordiska ministerrådets verksamhet. MR-SAM är också ansvariga för stärkt integrering och mobilitet mellan de nordiska länderna samt främjandet av nordiska perspektiv regionalt och internationellt.

Politiska prioriteringar

Mål 1

Nordiska ministerrådets arbete bidrar till att uppnå visionen för 2030

Samarbetsministrarnas arbete säkerställer att Nordiska ministerrådet som organisation skapar nordiskt mervärde genom betydande resultat och effekter med sikte på visionen för 2030. Detta genomförs genom ett löpande arbete med att styra, stödja och samordna arbetet med visionen i hela Nordiska ministerrådet. Vidare säkerställer man genom arbete en stärkt kunskap om det nordiska samarbetet, genom en aktiv kommunikation där man når ut med information genom sociala medier, nyhetsbrev, publikationer, mediaartiklar och uppdateringar på norden.org.

Samarbetsministrarna har även säkerställt konkret framdrift mot visionen på områden som krävt särskild uppmärksamhet eftersom de är högaktuella i de nordiska länderna och som går på tvärs av politikområden. Det har etablerats tvärsektoriellt samarbete med fokus på prioriterade politiska områdena beredskap, nya teknologier, och demokrati.

Under 2025 förstärktes arbetet med samhällssäkerhet och beredskap i Norden, genom ett mer systematiskt och strategiskt arbete på området i Nordiska ministerrådet. Nordiska ministerrådet har stärkt sin interna kapacitet och dess externa roll i det nordiska samarbetet inom det prioriterade området.

Det skapades en gemensam nordisk strategisk riktning för tillämpad och ansvarsfull AI, genom att etablera New Nordics AI - ett center för artificiell intelligens i de nordiska och baltiska länderna. Centret ska arbeta för ett närmare samarbete mellan regeringar, organisationer och företag med målet att de nordiska länderna ska öka användningen av AI och därmed stärka regionens konkurrenskraft.

Det lades en grund för att skapa ökad kunskap om demokratins status och utmaningar i Norden, som en del av en ny tvärsektoriell insats kring demokrati i Norden. Kunskapsunderlaget som lanseras under 2026 kommer att presentera en status för nordiska demokratier idag och man kommer att undersöka förutsättningarna för att utveckla ett återkommande nordiskt demokrati-index som kan följa demokratins utveckling över tid.

Mål 2

Stärkt integration och mobilitet mellan de nordiska länderna

2025 markerade ett viktigt steg för den fria rörligheten i Norden med flera nya initiativ och framsteg som underlättar invånarnas vardag över gränserna. Samarbetsministrarna prioriterade sitt första gränshinder: ID-matchning och tillgången till gränsöverskridande digitala tjänster och Gränshinderrådet bidrog till att tre gränshinder löstes. Informationstjänsterna fick ökade resurser vilket resulterade i ett stärkt informationsarbete och etableringen av nya gränshindernätverk och förenklingsgrupper. Informationstjänsternas besvarade över 40 000 förfrågningar och hade över 2,8 miljoner sidvisningar på sina hemsidor. Under 2025 förmedlades 878 nordjobb (varav 348 i perifera områden), vilket är det högsta antalet nordjobb sedan 1990 och en ökning av nordjobbare för femte året i rad. Nordjobb knöt partnerskap med 209 arbetsgivare och hade 212 deltagare i kultur- och fritidsprogram.

Under 2025 har samarbetsministrarnas arbete resulterat i att det knutits nya personliga kontakter för civilsamhällesaktörer på tvärs av Norden, vilket är avgörande för att upprätthålla en ömsesidig kulturell förståelse och en nordisk gemenskap. Det har genomförts ett antal stödprogram till civilsamhället som fått ett betydande ökat finansiellt stöd från Nordiska ministerrådet från 2025 framåt. Stödprogrammet Demos tilldelade stöd till civilsamhället brett i Norden, genom ett verksamhetsstöd till 25 nordiska organisationer och projektstöd till 37 insatser. Stödprogrammet Norden 0–30 tilldelade stöd till projekt för och med barn och unga, genom att ett projektstöd till 26 insatser.

Mål 3

De nordiska perspektiven säkras regionalt och internationellt

Nordiska ministerrådet bidrar till att öka kännedomen om nordiska värderingar, erfarenheter och lösningar genom stöd till gemensamma nordiska initiativ både i närområdet och globalt. I en tid av förändring är nordiskt samarbete för att främja gemensamma värderingar och intressen även utanför regionens gränser allt viktigare.

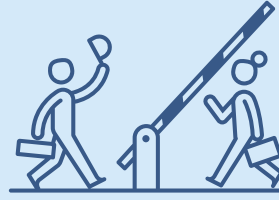
Nordiska ministerrådet har stärkt mellanfolkliga band och profilerat Norden som en betydelsefull aktör i frågor som rör Arktis, Baltikum och det civila samhället.

Året 2025 märktes detta genom stärkt politisk prioritering och ett rekordstort antal ansökningar till NMR:s internationella öppna ansökningsrundor för projektstöd. Fokus har legat på tvärsektoriella satsningar på klimat, demokrati och resiliens, jämställdhet och ungas rättigheter, vilket bland annat möjliggjorde Inuit Women's Summit, och Arctic Youth Conference 2025 samt Nordic Baltic Youth Summit. Dessa teman genomsyrar NMR:s strategiska ambassadsamarbeten som nu även omfattar nordiska ambassader i Kanada, med fokus på Arktis och Nord till Nordsamarbetet mellan Norden och Nordamerika.

Det nordiska-baltiska samarbetet har stärkts väsentligt med NMR:s kontor i Baltikum som ankare. Man har också aktivt givit stöd till aktörer som arbetar för demokrati, pressfrihet och transparens i Belarus genom nordiska och nordisk-baltiska projekt.

Nordiska ministerrådet bidrog under 2025 till att positionera Norden internationellt genom att delta på prioriterade arenor som EXPO 2025 i Japan, FN:s havskonferens i Frankrike, FN:s Kvinnokommission i New York och COP30 i Brasilien. Det nordiska profileringsprogrammet levererade kommunikationsmaterial knutit till de nordiska paviljongerna genom exempelvis kampanjsidor på norden.org, publikationer (EXPO Magazine och nordisk COP-tidning), löpande nyhetsartiklar samt uppdateringar i sociala medier, video och fotoproduktion.

Arbetsliv (MR-A)

Inledning

Nordiska ministerrådet för arbetsliv (MR-A) har i samarbetsprogrammet prioriterat att stärka grunden för ett grönt, konkurrenskraftigt och socialt hållbart Norden. Insatsen utgår från att en kompetent arbetskraft, omställningsbara arbetsmarknader, ordnade arbetsvillkor och en trygg arbetsmiljö är ömsesidigt beroende av varandra. Dessa delar ska utvecklas i samverkan för att säkerställa ett robust nordiskt arbetsliv i en tid präglad av global konkurrens, internationell oro, teknologisk utveckling och demografiska förändringar.

Politiska prioriteringar

Under 2025 har arbetslivssektorn haft särskilt fokus på tre centrala mål i samarbetsprogrammet:

1. en omställning av arbetskraften i rätt tid och på ett rättvist sätt,
2. ordnade förhållanden och rättvis konkurrens på arbetsmarknaden, och
3. en god och säker arbetsmiljö i ljuset av nya arbetsformer och teknik.

Nedan redogörs för de genomförda aktiviteterna och de viktigaste resultaten under respektive mål:

Mål 1

Säkerställa en rättidig och rättvis omställning av arbetskraften, så att alla inkluderas och att det finns personer med rätt kompetens för att genomföra den gröna och digitala omställningen

Insats: Framtidens kompetenser – vi bygger bro över kompetensgapet

Resultat:

År 2025 inrättades ett nytt nordiskt rådgivande organ för kompetensfrågor, som stärker den nordiska trepartsdialogen om framtida kompetensbehov och stöder en mer samordnad insats för den gröna och digitala omställningen av arbetskraften.

Aktivitet:

Som ett led i insatsen inrättades det rådgivande organet formellt och höll ett uppstartsmöte. Samtidigt engagerades forskare och OECD för att kartlägga och analysera nordiska och internationella metoder för kompetensprognoser och kompetensmatchning, med syfte att omsätta kunskap till operativa rekommendationer för myndigheter, utbildningsinstitutioner och företag.

Insats: Stärkt samarbete mellan de nordiska arbetsförmedlingarna

Resultat:

Ett initiativ togs till ett stärkt och mer strukturerat samarbete mellan de nordiska arbetsförmedlingarna, med fokus på en mer inkluderande och välfungerande gemensam arbetsmarknad.

Aktivitet:

OECD-rapporten "The role of public employment services in promoting an inclusive Nordic common labour market" presenterades i mars 2025 och diskuterades i relevanta forum. Mot den bakgrunden beslutade EKA att etablera regelbundna möten mellan generaldirektörerna för de nordiska arbetsförmedlingarna. Samtliga länder anslöt sig till initiativet, och det första mötet hålls 2026.

Mål 2

Stärka rättvis konkurrens och ökad arbetskraftsmobilitet genom ordnade förhållanden och färre gränshinder i Norden

Insats: Samnordiska verktyg för att förebygga arbetskraftsexploatering

Resultat:

Arbetet mot arbetslivskriminalitet stärktes genom nya gemensamma nordiska verktyg och kunskapsunderlag, som förbättrar myndigheternas möjligheter att identifiera och förebygga arbetsutnyttjande och därmed stödjer ordnade arbetsvillkor och rättvis mobilitet på den nordiska arbetsmarknaden.

Aktivitet:

Under 2025 avslutades projektet *Integrative Approaches to Labour Exploitation and Work-related Crime in the Nordic Context* (INTEGRATE). Projektet dokumenterade en ökande omfattning av arbetskraftsexploatering, särskilt av migrantarbetare, och tillhandahöll konkreta verktyg i form av ett faktablad, en praktisk checklista och fallbaserat videomaterial riktat till myndigheter och inspektörer, inklusive med särskilt fokus på mindre länder och gränsöverskridande sammanhang.

Insats: Bättre nordiska data i kampen mot arbetslivskriminalitet

Resultat:

Det togs steg mot mer sammanhängande och kunskapsbaserade insatser mot arbetslivskriminalitet i Norden och Östersjöregionen.

Aktivitet:

Hösten 2025 inleddes det gemensamma nordisk-baltiska projektet *Strengthening Knowledge on Work related Crime in the Nordic Baltic Region (2025–2026)*, med syfte att stärka gemensam kunskap, data och indikatorer som grund för framtida politiska och administrativa insatser.

Mål 3

Stärka en god och säker arbetsmiljö som är anpassad till både nuvarande och nya förutsättningar och krav i arbetslivet

Insats: AI i arbetslivet

Resultat:

Grunden lades för ett gemensamt nordiskt samarbete om AI i arbetslivet som tar sig an en högaktuell fråga med betydande konsekvenser för den nordiska arbetsmarknaden under de kommande åren. Insatsen syftar till att etablera ett gemensamt nordiskt kunskapsunderlag.

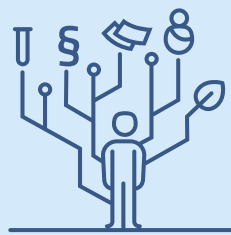
Aktivitet:

Under 2025 tog arbetslivssektorn de första stegen för att kartlägga möjligheter och konsekvenser av användningen av AI inom arbetsmiljö, arbetsmarknad och arbetsrätt, inklusive var nordiskt samarbete kan skapa störst mervärde. Arbetet bygger vidare på NordForskprogrammet *Future Working Life*, som har bidragit med ny nordisk forskning om digitalisering, hållbara arbetsmiljöer och arbetslivets utveckling. Insatserna har sammantaget stärkt det gemensamma kunskapsunderlaget och positionerat Nordiska ministerrådet som en aktiv aktör i en central framtida arbetsmarknadsagenda.

Övrigt

Nordiska Institutionen för Vidareutbildning inom Arbetsmiljöområdet (NIVA), som finansieras av de nordiska arbetsmarknadsministrarna, har under 2025 bidragit till samarbetsprogrammets prioriterade mål genom nordiskt kunskapsutbyte och fortbildning inom arbetsmiljöområdet, med särskilt fokus på ny teknik, AI och nya arbetsformer. Samtidigt har NIVA ökat sitt genomslag genom att minska administrativa kostnader och nå fler kursdeltagare och mottagare av nyhetsbrev.

Digitalisering (MR-DIGITAL)

Inledning

Under 2025 har MRDIGITAL stärkt det nordiskbaltiska samarbetet för att främja en sammanhållen, säker och människocentrerad digital utveckling i regionen. Arbetet utgick från samarbetsprogrammet för 2025–2030, med ambitionen att skapa världens mest digitalt integrerade och hållbara region, byggd på gemensamma värderingar som demokrati, tillit och inkludering.

Mot bakgrund av snabb teknikutveckling och ökade krav på säker och tillgänglig digital offentlig service har MRDIGITAL fokuserat på samverkan, interoperabilitet och gemensamma lösningar som stärker rörlighet, robusthet och samhällsnytta. Under året antogs två ministerdeklarationer med fokus på europeiska digitala identitetsplånböcker respektive inkluderande och ansvarsfull artificiell intelligens, vilka tydligt angav den politiska riktningen för det fortsatta samarbetet.

Politiska prioriteringar

Mål 1

Den nordisk-baltiska regionen är en föregångsregion i genomförandet av den digitala och gröna omställningen

För att digitalisering fullt ut ska bidra till den gröna omställningen krävs gemensamma angreppssätt och tillförlitliga datagrund. Under 2025 stärkte MRDIGITAL regionens kapacitet att använda digital teknik för klimatanpassning och hållbar förvaltning av naturresurser.

Genom NOCOS (Nordic Cryosphere Digital Twin) utvecklades gemensamma digitala modeller och klimatdata som stöd för bättre riskbedömning och beslutsfattande i klimatutsatta områden, särskilt inom havs och energirelaterade sektorer.

Samtidigt visade arbetet med Nordic Spatial hur gemensamma digitala verktyg kan överbrygga skillnader i regelverk, data och arbetssätt inom marin fysisk planering. Verktöget möjliggör i dag delning och visualisering av auktoritativ marin data och skapar nya förutsättningar för gränsöverskridande samarbete. Ett viktigt steg är Norges beslut att basera sitt framtida nationella verktyg för marin planering på Nordic Spatialplattformen, vilket öppnar för ökad användning och fördjupat nordiskbaltiskt samarbete.

Mål 2

Det nordisk-baltiska området är tryggt, sammanlänkat och integrerat

För att möjliggöra digital mobilitet och gränsöverskridande tjänster krävs säkra identitetslösningar och interoperabel infrastruktur. Under 2025 låg MRDIGITALs arbete därför på att stärka elektronisk identitet, tillitsramverk och gemensamma tekniska lösningar.

Det nordiskbaltiska eID-samarbetet, med NOBID som central plattform, har varit avgörande för förberedelserna inför införandet av de europeiska digitala identitetsplanböckerna. Arbetet följer upp statsministrarnas ambitioner om ökad digital mobilitet och genomförs i nära samarbete med MRSAM och Gränshinderrådet, vilket tydligt kopplar digitalisering till minskade gränshinder och stärkt nordisk integration.

I detta sammanhang spelar även det nordisk-baltiska samarbetet inom ramen för OnceOnly Technical System (OOTS) en viktig roll genom att knyta det nordiskbaltiska samarbetet nära till EU:s regelverk och lösningar för gränsöverskridande informationsutbyte, och därmed minska den administrativa bördan för både medborgare och företag.

Parallellt har DigiGovLab fungerat som en central samarbetsplattform mellan nordiskbaltiska digitaliseringsmyndigheter. Genom gemensam experimentering och kunskapsutbyte har samarbetet stärkt den gemensamma förmågan att utveckla samordnade, människocentrerade och tillitsbaserade offentliga tjänster över landsgränserna.

Mål 3

Det nordisk-baltiska området är tryggt, inkluderande och främjar en människocentrerad digital omställning för att säkerställa robusta samhällen

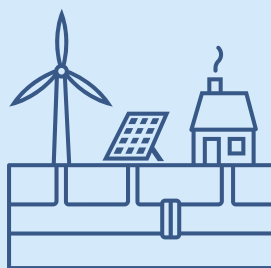
För att Norden ska kunna behålla sin ledande position inom offentlig digitalisering krävs att den digitala utvecklingen är ansvarsfull, säker och inkluderande. Under 2025 togs viktiga steg för att stärka gemensam kapacitet inom artificiell intelligens, digital inkludering och cybersäkerhet.

Etableringen av New Nordics AI (NNAI) markerade ett genombrott för ett samlat nordiskt angreppssätt för tillämpad och ansvarsfull AI. Satsningen har bidragit till att sätta Norden tydligare på kartan internationellt och lagt grunden för stärkt nordiskt genomslag i europeisk Alpolicy samt mer konkurrenskraftiga och ansvarstagande Alekosystem.

Därtill bidrog AI Hub till ökad samverkan mellan akademi och förvaltning kring användning av AI inom utbildning och forskning, medan Cyber Bridge Forum stärkte det regionala samarbetet inom cyber och informationssäkerhet genom tillitsbaserat kunskapsutbyte.

Arbetet med digital inkludering har samtidigt tydliggjort att digitalisering måste omfatta alla för att Nordens modell för effektiv och tillitsbaserad offentlig service ska bestå – en förutsättning som är central för i stort sett alla samhällssektorer.

Energi (MR-E)

Inledning

2025 var året då energisäkerhet hamnade högst på dagordningen i det nordiska energipolitiska samarbetet. "Enat och starkt" var rubriken för energiarbetet under Finlands och Ålands ordförandeskap. Mot bakgrund av ett mer allvarligt säkerhetsläge i Europa och Norden, samt en förändrad transatlantisk allians, har det nordiska energisamarbetet blivit en ännu viktigare faktor för regionens resiliens, energisäkerhet och omställning till hållbar energi.

Vid det årliga nordiska energiministermötet, som hölls i Helsingfors, stod energisäkerhet och konkurrenskraft således högst på dagordningen. Med inspirerande inlägg från gäster från Ukraina och Nato diskuterade ministrarna hur det nordiska samarbetet kan stärka ländernas energisäkerhet. Med en ökande andel egenproducerad energi och stark teknologisk kompetens är Norden väl positionerat för att vara globalt ledande inom energisäkerhet och hållbar omställning – även i de arktiska områdena, där potentialen för förnybar energi är stor. Samtidigt sattes fokus på konkurrenskraft. Tillgång till utsläppsfri el till rimliga priser stärker den nordiska industrin, och en välfungerande elmarknaden spelar en nyckelroll. Med ökad elektrifiering, datacenter och vätgasproduktion krävs betydande investeringar i nät och produktion. Ministrarna underströk behovet av snabbare utbyggnad och stärker samarbetet på detta område.

Mötet resulterade i en gemensam deklaration som understryker behovet av stärkt nordisk samordning och samarbete i en tid av ökad osäkerhet. Deklarationen markerar ett gemensamt nordiskt mål: att upprätthålla och stärka regionens motståndskraft, hållbarhet och konkurrenskraft – och därmed bidra till ett renare och mer oberoende Europa, fritt från beroende av rysk gas.

Det nordiska energisamarbetet har levererat på denna agenda och arbetat för att uppfylla samarbetsprogrammets fyra mål (försörjningstrygghet, nordiska styrkepositioner, elmarknadssamarbete och internationellt samarbete), med insatser som också stärker energisäkerheten.

Politiska prioriteringar

Mål 1

Hög energiförsörjningstrygghet för nordiska konsumenter och företag

En tillräcklig energiproduktion, särskilt elproduktion, är en förutsättning för att upprätthålla Nordens höga energiförsörjningstrygghet. De nordiska länderna står inför många av samma utmaningar när det gäller att skapa ramvillkor som kan säkerställa en snabbare utbyggnad av hållbar energi, och samarbetet på detta område har stärkts. Flera nordiska insatser har bidragit till detta.

Rapporten Accelerating Offshore Wind in the Nordics undersöker hur utbyggnaden av havsbaserad vindkraft kan göras snabbare, mer förutsägbar och mer kostnads-effektiv i hela Norden. Rapporten bygger på nordiska erfarenheter och internationell bästa praxis och presenterar sju konkreta rekommendationer för att påskynda utbyggnaden. Den ger ett praktiskt beslutsunderlag för beslutsfattare, myndigheter och företag som arbetar med att skala upp havsbaserad vindkraft i linje med klimat-, energisäkerhets- och industripolitiska mål.

Det är avgörande för utbyggnaden av både elnät och hållbar energi att det finns ett brett stöd. En konferens om public support har bidragit till att identifiera hur de nordiska länderna bättre kan säkerställa allmänhetens stöd för den gröna omställningen.

I anslutning till energiministermötet hölls även Nordic Energy Security Seminar i Helsingfors. Ukrainas deltagande gjorde ett starkt intryck och illustrerade varför ett proaktivt arbete på området är viktigt. Arbetet med energisäkerhet fortsätter med kartläggning av energisäkerheten i Norden, bland annat för att skapa en gemensam förståelse för utmaningarna och regionens motståndskraft samt för att identifiera potential för ett mer målinriktat nordiskt samarbete.

Rapporten Tracking Nordic Clean Energy Progress 2025 ger en uppdaterad lägesbild av regionens framsteg mot klimatneutralitet. Den visar att Norden är på rätt väg, men att omställningstakten behöver öka om klimatmålen ska nås i tid. Sedan 1990 har de nordiska länderna minskat sina CO₂-utsläpp med 30 % fram till 2021. Trots denna minskning har både brutto- och slutlig energianvändning i Norden ökat med 13 % respektive 16 % sedan 1990. Man kan därmed säga att CO₂-utsläppen har frikopplats från energiförbrukningen.

Mål 2

Förbättra Nordens styrkeposition inom energiomställning och innovation

Inom innovation och ny teknik för energiomställningen har de nordiska länderna sammantaget den kritiska forsknings- och innovationskapacitet som krävs för att Norden ska kunna vara bland de ledande i utvecklingen av nya teknologier.

All energianvändning kan inte elektrifieras, och därför är arbetet med vätgas, ammoniak, e-metanol och andra e-bränslen viktigt. Ett stärkt nordiskt samarbete kring dessa nya teknologier bidrar till en hållbar omställning av sektorer som är svåra eller olämpliga att elektrifiera direkt, såsom stål- och kemiindustrin samt delar av den tunga transporten, och minskar beroendet av importerad fossil energi. Dessutom syftar samarbetet till att förbättra det nordiska näringslivets möjligheter att vara bland de ledande i denna utveckling och bidra till den globala omställningen. Särskilt vätgas har nu kommit i fokus i det nordiska energisamarbetet. Här kan genomförandet av programmet Nordic Hydrogen Valleys lyftas fram, liksom programmets vätgaskonferens i Luleå, där omkring 250 intressenter från akademi och näringsliv deltog.

Effektiv användning av energi har också bidragit till att skapa de nordiska ländernas välfungerande energisystem och minskade utsläpp av växthusgaser. Energieffektivitet är även viktig för näringslivets konkurrenskraft. Samarbetet kring energieffektivisering fokuserar på initiativ som förbättrar effektiviteten genom teknologiska och beteendeförändringar för både hushåll och företag. Detta inkluderar gemensamma insatser inom områden som energimärkning och ekodesign, liksom cirkulär ekonomi och utnyttjande av spillvärme. Inom området energieffektivisering hölls i januari 2025 en större konferens, och rapporten Energy efficiency in the Nordics lanserades.

Mål 3

Utveckling av en ännu mer effektiv och innovativ nordisk elmarknad

En välfungerande elmarknad är nyckeln till en effektiv och hållbar omställning, men är också avgörande för att upprätthålla en hög energisäkerhet. Omställningen innebär en storskalig elektrifiering av de nordiska samhällena. Det förväntas stora förändringar både i elproduktionen, med mer vind-, sol- och kärnkraft samt annan fossilfri produktion, och i elanvändningen, med ökad konsumtion hos slutkunder samt nya industriella storkonsumenter, såsom produktion av vätgas och e-bränslen. För att möta denna utveckling är det nödvändigt att vidareutveckla den nordiska elmarknaden.

Under 2025 har ett elmarknadsforum hållits, vilket har blivit ett återkommande mötesforum för nyckelaktörer på elmarknadsområdet. Dessutom har rapporter och analyser publicerats som efterfrågats av de nordiska energimyndigheterna och aktörerna på elmarknaden. Exempel på dessa är rapporterna A Toolbox for a Secure Energy Supply och Power Purchase Agreements and their use in the Nordics, som bidrar till att stärka den nordiska elmarknaden. Därtill behandlar NEF:s forsknings- och mobilitetsprogram olika frågeställningar kopplade till den nordiska elmarknaden.

Mål 4

Ett starkare Norden i internationellt energisamarbete

Nordiska hållbara energilösningar har presenterats i centrala internationella forum, där de nordiska lösningarna både bidrar till kunskapsspridning och affärs-möjligheter för nordiska företag inom energisektorn, samtidigt som de profilerar det nordiska energisamarbetet. Bland annat har det funnits ett aktivt deltagande i COP30, EXPO 2025 och Arctic Circle Assembly.

I arbetsgrupperna finns en nära samordning kring genomförandet av EU/EES-regelverket baserat på konkreta utredningar och analyser.

Det nordisk-baltiska samarbetet har stärkts genom nordisk-baltiska arrangemang (t.ex. Baltic Carbon Forum) och genom NEF:s program och projekt.

När det gäller Arktis och Nordatlanten har Ö-nätverket och projektet Naboer i Vest skapat en formell ram för samarbete och erfarenhetsutbyte mellan aktörer, som omfattar allt från Kanada och Skottland till nordliga och isolerade samhällen i Norden.

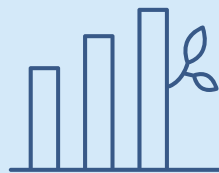
Övrigt

Utöver de konkreta resultat som levereras genom det nordiska energisamarbetet bör det också framhållas att det löpande samarbetet – inom ämbetsmannakommittén, arbetsgrupperna samt vid personliga möten i samband med de många evenemangen – skapar nätverk och kontakter som bidrar till att stärka sammanhållningen mellan de nordiska länderna.

Nordisk Energiforskning (NEF) stödjer det politiska arbetet som beskrivs under målen, men utvecklar därutöver – i samarbete med nationella finansiärer – forskningsprogram för att samla nordiska forsknings- och innovationsmiljöer i syfte att skapa gemensam kunskap och innovativa lösningar som påskyndar energiomställningen.

Under 2025 har mobilitetsprogrammet stärkts genom att ytterligare medel har fördelats och att en ny programperiod har inletts. Dessutom finns både nordiska och nordisk-baltiska forskningsprogram. Samtidigt utvecklas ett nytt forskningsprogram, Nordic Energy Solutions, som förväntas lanseras 2026. Syftet är att samla insatserna i ett större program som är bättre lämpat för att skapa genomslag.

Vidare har NEF:s aktiviteter bidragit positivt till ett ökat nordiskt deltagande i EU:s energiforskningsprogram. Ökningen beror bland annat på att de nordiska mobilitets- och forskningsprogram som drivs av NEF skapar goda förutsättningar för forskningskonsortier att stärka sitt samarbete och attrahera europeiska forskningsmedel.

Inledning

Det nordiska samarbetet inom det ekonomiska och finanspolitiska området under perioden 2025–2030 är inriktat på två övergripande mål: 1) att säkerställa att den gröna omställningen genomförs kostnadseffektivt och socialt rättvist; och 2) att de nordiska ekonomiernas konkurrenskraft och långsiktiga tillväxtpotential stärks.

Fokus för ministerrådets prioriteringar och arbete under 2025 har präglats av global handels- och geopolitiska påverkan på de nordiska ekonomierna samt den försämrade säkerhetssituationen i Nordens närområde. Ministerrådets arbete har bidragit med viktiga inspel till den ekonomisk-politiska utvecklingen i de nordiska länderna och i Europa, bland annat när det gäller stärkt produktivitet och konkurrenskraft. Detta har bland annat skett genom analysprojekt med fokus på konkurrenslagstiftning och ökad marknadskoncentration i Europa, samt utmaningarna för den nordiska arbetsmarknadsmodellen och lönebildningsstrukturen i de nordiska länderna i ljuset av strukturella förändringar på de nordiska arbetsmarknaderna och åldrande befolkningar.

Slutligen har nya insatser initierats under 2025 för att fastställa de ekonomiska effekterna för de nordiska länderna av ökade försvarsutgifter.

Politiska prioriteringar

Mål 1

Den gröna omställningen i Norden ska genomföras kostnadseffektivt och socialt rättvist

Uppnåendet av de nordiska ländernas ambitiösa klimatmål förutsätter en accelererad grön omställning i hela de nordiska ekonomierna och samhällena. Det är en prioriterad utmaning för MR-Finans att säkerställa stabila

ekonomisk-politiska ramverk som effektivt, och i enlighet med hållbara offentliga finanser, kan främja en kostnadseffektiv och jobbskapande grön omställning.

MR-Finans har under 2025 fokuserat på arbetet med att främja utvecklingen och användningen av ekonomisk-politiska styrmedel för att stödja en kostnadseffektiv och socialt rättvis grön omställning i de nordiska länderna. Detta har huvudsakligen skett genom medfinansiering och aktivt deltagande av de nordiska finansministerierna i det tvärsektoriella nordiska miljö- och ekonomiprogrammet 2025–2027.

Insatsen bygger vidare på tidigare års aktiviteter inom samma område samt ekonomiska analyser från 2024 relaterade till de nordiska ländernas och EU:s klimatmål (Nordic Economic Policy Review 2024).

Mål 2

Stärka de nordiska ekonomiernas konkurrenskraft, motståndskraft och integration

MR-Finans har som prioriterat mål att främja samarbete och politik i Norden som stärker produktivitet, konkurrenskraft och ekonomisk motståndskraft i de nordiska länderna, och som stöder en stark och hållbar långsiktig tillväxtpotential, inte minst i ljuset av nya geopolitiska realiteter och den teknologiska utvecklingen.

De politiska prioriteringarna och diskussionerna inom MR-Finans har under 2025 fokuserat på nordisk konkurrenskraft samt på de ekonomisk-politiska implikationerna av geo- och handelspolitiska förändringar globalt och en försämrad säkerhetssituation i Europa. Vid ekonomi- och finansministermötet den 12 november 2025 diskuterade ministrarna därför både de nordiska ländernas förhållningssätt till hanteringen av aktuella ekonomisk-politiska utmaningar i Norden, bland annat i fråga om satsningar på stärkt försvar och säkerhet, samt åtgärder i Norden för att stärka de finansiella marknadernas motståndskraft mot cyberattacker och hybrida hot.

Arbetet i MR-Finans har under 2025 bidragit till ett stärkt förhandlings- och beslutsunderlag för de nordiska länderna i förhållande till pågående europeiska diskussioner om stärkt konkurrenskraft. Detta har bland annat uppnåtts genom en analys av möjliga produktivitets-, innovations- och investeringsvinster av ökad marknadskoncentration och gränsöverskridande företagsfusioner i Europa inom sektorer av särskild teknologisk betydelse för den gröna och digitala omställningen (Market concentration and the scope for more M&A in the Nordic region).

Därutöver har MR-Finans stärkt underlaget för politikutveckling i de nordiska länderna inom centrala ekonomisk-politiska områden. Detta bland annat genom flaggskeppspublikationen Nordic Economic Policy Review 2025: Wage formation and the Nordic Model, som har bidragit med viktig forskningsbaserad kunskap om

utmaningarna för den nordiska arbetsmarknadsmodellen och lönebildningen i de nordiska länderna i ljuset av strukturella förändringar i de nordiska samhällena och arbetsmarknaderna.

Slutligen inleddes under 2025 ett viktigt analysarbete som ska ge ett starkare gemensamt underlag för regeringarna att bedöma de makroekonomiska och finanspolitiska konsekvenserna på kort och längre sikt av betydligt ökade försvarsutgifter i de nordiska länderna, samt betydelsen av detta för nordisk konkurrenskraft, effektivitet och utvecklingen av försvarsindustrin.

Fiske och akvakultur, jordbruk, livsmedel och skogsbruk (MR- FJLS)

Inledning

Under 2025 har MR-FJLS sektorerna skapat flera synliga och använda insatser i Nordiska ministerrådet. Under 2025 mottog även den nordiska FJLS-institutionen NordGen ett pris från FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) för sitt banbrytande arbete.

Sektorerna inom MR-FJLS är grundläggande för de nordiska samhällenas välfärd, och flera tvärsektoriella målsättningar om hälsa, beredskap och klimat. FJLS-samarbetet ska vidare bidra till ländernas förmåga att säkerställa att alla i Norden har tillräcklig och hälsosam mat varje dag. MR-FJLS arbete är avgörande för den nordiska folkhälsan och det pågående nordiska nutritionsarbetet lägger grunden för att nordbor äter och har tillgång till mer hälsosam mat. FJLS-sektorerna är också avgörande för att uppnå våra klimatmål och stärka vår konkurrenskraft.

Arbetet med beredskap och motståndskraft har under 2025 varit ett högt prioriterat område för FJLS. Karlstadsdeklarationen från 2024 är styrande för verksamheten och under 2025 har flera nya initiativ satts igång för att stärka våra samhällens motståndskraft och följa upp på Karlstadsdeklarationens målsättningar.

Under 2025 levererade FJLS-samarbetet flera nya initiativ som bidrar till de politiska prioriteringarna. Nedan beskrivs höjdpunkter under respektive mål. 2025 var också ett år där många nya initiativ sattes igång och flera delar av samarbetet utvärderas. Resultaten av detta arbete förväntas bli mer synliga under 2026 och 2027.

Politiska prioriteringar

Mål 1

Stärkt grön omställning inom FJLS sektorer

MR-FJLS har arbetat med grön omställning i både produktionsleden och vad gäller konsumtion, och haft ett starkt tvärsektoriellt samarbete med hälso-, miljö- och klimatsektorn.

Rapporten NORMO ger inblick i nordbornas kostvanor, fysiska aktivitet samt viktstatus. Rapportens resultat är oroande.

NORMO 2025 bidrar till att stärka den politiska dialogen om gemensam nordisk prevention med utgångspunkt i de dokumenterade hälsoutmaningarna, och diskuterades vid ministermötet 2025. Mot denna bakgrund har ett nordiskt projekt om energidrycker initierats, med syfte att skapa kunskap om konsumtionsmönster bland barn och unga.

Det fortsatta arbetet med Nordiska Näringsrekommendationerna 2023 (NNR2023) är centralt för verksamheten. NNR2023 var 2025 den mest lästa rapporten som getts ut av Nordiska ministerrådet. NNR-kommittén har under 2025 uppdaterat NNR2023 för särskilt sårbara grupper, däribland gravida och ammande. Kommittén deltar i internationella samarbeten med bland annat WHO, EFSA och FDA, där metoden bakom NNR2023 används. Arbetet är betydelsefullt och innebär att Nordiska ministerrådet sätter ett stort avtryck på de globala metodologiska ansatserna och därigenom positionerar NNR som en central aktör i det internationella nutritionsarbetet.

Genom samarbete med FAO har kommittén stött utvecklingen av kostråd i Uzbekistan, Tadzjikistan och Kirgizistan. Detta understryker Nordiska ministerrådets växande internationella roll i policyutveckling inom näringsområdet.

COP30: Livsmedelssystemens och bioekonomins roll för att motverka

klimatförändringarna FJLS deltog för första gången med ministernärvaro på COP30 när Danmarks FJLS-minister Jacob Jensen lanserade MR-FJLS deklaration till COP 30. Deklarationen betonar FJLS-sektorernas avgörande roll i klimatarbetet, och ekonomisk hållbarhet tillsammans med klimatåtgärder som en förutsättning för trygg livsmedelsförsörjning. Mot bakgrund av deklarationen arrangerade MR-FJLS fyra events på COP30. Två i Nordens paviljong, ett officiellt sidoevent på UNFCCC:s program, samt ett event i FAO:s paviljong. Genom engagemanget bidrar FJLS till det globala klimatarbetet och till att uppnå målen i Parisavtalet, med särskild fokus på vikten av att inkludera bioekonomi och livsmedelssystem på agendan under klimatförhandlingarna.

UN Ocean Conference: främjande av hållbara akvatiska livsmedelssystem Vid FN:s havskonferens (UNOC) 2025 presenterade FJLS-ministrarna ett gemensamt åtagande att stärka nordisk forskning och innovation samt det internationella samarbetet kring robusta och hållbara akvatiska livsmedelssystem. Åtagandet, som ska återspeglas senast i december 2027, understryker havets roll för att säkerställa både människors och planetens hälsa. Genom konkreta initiativ och gränsöverskridande samarbete visar Norden hur ett hållbart nyttjande av havets resurser kan bidra till att hantera globala utmaningar inom klimat, livsmedelsförsörjning och biologisk mångfald.

Conference on Energy transition in fisheries – from visions to actions Konferensen den 4–5 november 2025 var en kulmen på ett projekt med syfte att stödja omställningen till energieffektivt fiske och sjöfart. Vid konferensen antogs en deklaration med rekommendationer för energiomställningen i Norden.

Mål 2

Ökad konkurrenskraft genom hållbar förvaltning och brukande av resurser

MR-FJLS arbetar med konkurrenskraft för att säkra generationsskifte. Hållbar förvaltning är ett tvärgående mål som genomsyrar alla sektorernas insatser.

Growing Food(ies)

Rekrytering och generationsskifte är en utmaning inom livsmedelsproduktionen i de nordiska länderna. Rapporten Growing Food(ies) lanserades vid ministermötet i juni 2025 och ger en lägesbild av ungas deltagande i samt deras motivation för ökat deltagande i det nordiska livsmedelssystemet – från jord till bord. Vid ministermötet hade ministrarna en dialog med företrädare för unga lantbrukare och fick samtidigt inspel om hur deltagandet kan öka i framtiden. Arbetet med rekrytering och generationsskifte fortsätter genom ministerdiskussioner och nya initiativ som inleds 2026.

Rapport: Takeaways from the Nordic Food Innovation Summit

Rapporten listar 10 rekommendationer på nya initiativ för att bidra till hållbara och hälsosamma livsmedelssystem i Norden. Rapporten publicerades i maj 2025 och blev den 8:e mest lästa rapporten från Nordiska ministerrådet under året. Rapporten ligger till grund för det nya program som startades 2025 kallat Ny Nordisk Mat 2025 – 2028 och leds av Madkulturen.

Green Energy Meets Blue Food-projektet

Projektet har bidragit till en ökad förståelse för hållbar samexistens mellan havsenergi, fiske och akvakultur. Samtidigt har ett verktyg för fysisk planering, kallat NordicSpatial, utvecklats. På längre sikt kan erfarenheter och idéer användas i utvecklingen av den nordiska regionalpolitiken.

Mål 3

Stärkt motståndskraft/resiliens inom FJLS sektorer

Beredskap har varit den huvudsakliga prioriteten för samarbetet i MR-FJLS. Karlstadsdeklarationen från 2024 styr arbetet. Under 2025 har fokus legat på att etablera synergier mellan etablerade nordiska initiativ och uppstart av stora nya insatser. Flera nätverk, såsom Nordic Baltic Veterinary Contingency Group, är centrala i de nordiska ländernas livsmedelsberedskap.

Livsmedelsberedskapsövningar i Norden

Under 2025 lanserades rapporten Nordic Food Alert med rekommendationer baserade på den gemensamma övning som genomförde i slutet av 2024. Rapporten blev grunden för ytterligare en gemensam övning och har följts upp med nya initiativ som igångsatts under 2025/2026.

Tillsammans med det finska ordförandeskapet arrangerade Nordiska ministerrådet en beredskapsövning med fokus på livsmedelsförsörjning (genomförd i januari 2026). Samtliga nordiska länder deltog med representanter från både offentlig och privat sektor. Övningen resulterade i rekommendationer som lägger grunden för det fortsatta arbetet.

Markanvändningsrapport och konferens

Jordbruksmark för livsmedelsproduktion är en begränsad resurs och jordbruksarealen har sedan 1960 minskat. Därför låg fokus under 2025 på förändringar i användningen av jordbruksmark och i jordbruksarealen. Rapporten *“Changes to agricultural land use in the Nordic countries”* publicerades, en konferens hölls och rekommendationer utarbetades för ett stärkt nordiskt samarbete på området.

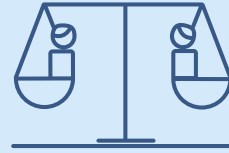
Övrigt

NordGen, som är de nordiska ländernas genbank och kunskapscentrum för genetiska resurser, har haft ett mycket produktivt år, bland annat genom att arrangera konferenser samt publicera vetenskapliga artiklar och rapporter, till exempel om bevarandet av husdjursgenetiska resurser och hur klimatförändringarna påverkar grödors vilda släktingar.

År 2025 hade NordGen också en enastående växtsäsong. Till följd av en omfattande projektportfölj (till exempel projektet om grödors vilda släktingar och SwedeSeed) mer än fyrdubblades insamlingen av fröprover 2025 jämfört med 2024. Aktiviteterna inom de olika projekten ledde också till att ett ökande antal frön skickades för utvärdering, till exempel för försöksodling i olika nordiska länder.

Sammantaget har NordGen genom en rad olika aktiviteter bidragit till att bevara den biologiska mångfalden och därigenom stödja en resilient livsmedelsproduktion. Svalbard Global Seed Vault, som drivs i samarbete mellan NordGen, Norge och Crop Trust, utsågs dessutom av Time Magazine till en av de 25 bästa uppfinningarna i världen under de senaste 25 åren.

Justitiefrågor (MR-JUST)

Inledning

Nordiska ministerrådets samarbetsprogram för justitieområdet 2025–2030 fokuserar på en gemensam nordisk rättsenhet med färre gränshinder. En gemensam rättsenhet innebär också att arbeta för att värna det nordiska demokratiska samhället med yttrandefrihet och grundläggande värderingar. I dessa tider är det viktigt att betona att detta endast kan förverkligas om demokratin, dess institutioner och dess samlade motståndskraft kontinuerligt skyddas. Gränsöverskridande (gäng)kriminalitet är en av de faktorer som kan påverka samhällets motståndskraft.

De nordiska justitieministrarna möts en gång per år. År 2025 diskuterade ministrarna bland annat teman som "crime as a service" och dialog med teknikjättar om onlinerekrytering av unga till kriminalitet, krisberedskap och förebyggande arbete samt hybridhot såsom påverkanskampanjer, sabotage, våldshandlingar och annan säkerhetshotande verksamhet.

Politiska prioriteringar

Mål 1

Nordisk rättsenhet

Den nordiska justitiesektorn är den sektor som förfogar över minst medel, närmare bestämt 1 278 000 DKK, varvid samtliga medel fördelas som stöd till olika aktiviteter såsom forskningsprojekt, konferenser med mera. Det nordiska samarbetet på justitieområdet är i hög grad ett rättsligt samarbete där länderna delar information om sina lagstiftningsprogram och särskilda lagstiftningsmässiga utmaningar samt utbyter information om EU och andra internationella frågor.

Delmål 1.1 är att motverka gränshinder, vilket sker genom ett naturligt samarbete där kollegor i de nordiska justitieministerierna lyfter frågor vid mötena när problem har uppstått i deras respektive handläggning.

Mål 2

Starka och välfungerande rättsstater och demokrati i Norden

Det finska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet arrangerade, en nordisk demokratikonferens i Helsingfors 2025. Justitiesektorn bidrog med medel till genomförandet av konferensen, eftersom den bidrar till att värna demokratin och sätter fokus på vad som krävs för att skydda den.

Mål 3

Förebyggande och bekämpning av kriminalitet

Under 2025 har förebyggande och bekämpning av kriminalitet varit ett tema som i hög grad har präglat justitiesektorn. Det är också det mål i justitiesektorns samarbetsprogram som har flest politiska målsättningar, nämligen sex delmål, där fokus bland annat har legat på följande:

Särskilt delmål 3.4 har stått i fokus för justitiesektorn, som har initierat ett forskningsprojekt tillsammans med Helsingfors universitet, "Developing EHM-based Intimate Partner Homicide Monitoring and Research System in the Nordic Area". Forskningsprojektet ska bidra till en gemensam nordisk insats för att förebygga och bekämpa partnerrelaterade dödsfall bättre än i dag.

Ett första steg är att vidareutveckla European Homicide Monitor (EHM) utan att behöva ändra de nordiska systemen för registrering av data eller statistik. Syftet är att EHM ska erbjuda ett standardiserat och flexibelt sätt att analysera data från Norden om dödligt partnervåld, som omfattar samtliga mordfall för givna år. Med hjälp av EHM kan de nordiska länderna övervaka partnerrelaterade dödsfall med enhetliga och vetenskapligt förankrade definitioner. Statistiken ska ge myndigheterna i de nordiska länderna ett kunskapsunderlag för att bättre kunna initiera gemensamma nordiska förebyggande insatser mot partnervåld och dödligt våld. Forskningsprojektet samfinansieras av ÄK-JÄM.

Delmål 3.5: "Utbyta kunskap och erfarenheter om överföring av straffverkställighet samt möjligheterna att hantera brist på platser i inhemska fängelser."

Det har förts politiska diskussioner om brist på fängelseplatser i Norden, antalet utländska intagna samt möjliga lösningar på platsbristen och väntetider för att verkställa straff. Bilateral avtal har diskuterats liksom andra lösningsförslag. Dessa diskussioner har lett till att de nordiska länderna har tagit initiativ till att de nordiska justitieministrarna har mötts ad hoc för att ytterligare diskutera frågan.

Delmål 3.6: "Främja erfarenhetsutbyte och ett gemensamt nordiskt samarbete i bekämpningen av brottslighet på internet, med särskilt fokus på bekämpning av digitala sexuella övergrepp och skydd av barns säkerhet online, med beaktande av utvecklingen i EU-lagstiftningen och andra internationella instrument."

Under andra halvåret 2025 har det vid justitiesektorns möten också förts politiska diskussioner om det så kallade begreppet "crime as a service", där fokus har varit att skydda barn och unga genom att förebygga och bekämpa rekrytering till organiserad brottslighet. För att kunna förebygga och motverka sådan rekrytering krävs kunskap om hur den går till samt data för att kunna lagföra dem som rekryterar barn och unga.

ÄK-UST har inrättat två arbetsgrupper som båda arbetar med att förebygga och bekämpa it-brottslighet. Samtliga nordiska länder är representerade i arbetsgrupperna, som under 2025 bland annat har arbetat med att skapa dialog och samarbete med teknikjättarna samt med EU-lagstiftning som reglerar dessa aktörer, och den praxis och de problemställningar som finns i Norden. Arbetet stärker förutsättningarna för att kunna förebygga och bekämpa "crime as a service", eftersom en stor del av rekryteringen sker via sociala medier.

Organiserad brottslighet har också väckt stort intresse bland besökarna på Nordiska ministerrådets webbplats, där rapporten Prevention of Organized Crime in Denmark and Sweden var en av de mest nedladdade publikationerna. Rapporten utgör ett exempel på hur de nordiska länderna kan dra nytta av varandras kunskap och erfarenheter när det gäller att utforma och genomföra lagstiftning inom specifika områden.

Övrigt

Justitiesektorn har varje år avsatt medel (75 000 DKK) för att stödja det nordiskbaltiska justitiesamarbetet, även kallat NBCG8. Under 2025 användes medlen till att arrangera ett Ukrainaseminarium, med syftet att stärka det nordiskbaltiska justitiesamarbetet och att gemensamt genomföra ett seminarium till stöd för Ukraina. Seminariet fokuserade på upprätthållandet av rättsstatens principer och demokrati. Det utgjorde ett viktigt exempel på hur de nordiska länderna tillsammans med Baltikum kan bistå ett annat land i en krissituation i Europa.

Därutöver har ÄKJUST inrättat ad hoc arbetsgrupper som arbetar med att förverkliga samarbetsprogrammets mål. Arbetsgrupperna stödjer genomförandet av samarbetsprogrammet och syftar till att samla specialister inom respektive område från varje nordiskt land för att stärka en gemensam nordisk insats. Nyligen presenterade arbetsgruppen för itbrottslighet sitt arbete, där de bland annat redogjorde för sin dialog med teknikjättarna och de utmaningar som uppstått i det gemensamma arbetet. Arbetsgruppen har också till uppgift att samordna en gemensam nordisk röst inom EU i frågor som rör EU-lagstiftning på teknikområdet.

Jämställdhet och LGBTI (MR-JÄM)

Inledning

Under 2025 har MR-JÄM stärkt det nordiska samarbetet för jämställdhet, lika rättigheter och inkludering i en tid då både jämställdhet och HBTQI-rättigheter möter ett växande internationellt motstånd.

MR-JÄM har vidare bidragit till att stärka det strategiska samarbetet med de baltiska länderna på området. I samarbete med en rad nordiska ambassader i både Europa och Sydamerika har flera initiativ gjorts för att bygga starkare internationella allianser med andra regioner.

På så sätt har de nordiska länderna stått enade kring gemensamma prioriteringar och tydliga budskap i det internationella samfundet, och genom ministrarnas program Pushing for Progress och en gemensam nordisk närvaro vid FN:s kvinnokommissions möte har MR-JÄM slagit fast att de nordiska länderna inte tänker backa, utan istället kämpa för ytterligare framsteg inom området.

Under året har det även tagits fram ny kunskap som stärker grunden för fortsatt gemensam politikutveckling i Norden. Arbetet med jämställdhet i arbetslivet har gett bättre insikt i löneskillnader och förutsättningar för inkludering i arbetslivet. Samtidigt har insatserna mot könsrelaterat våld och diskriminering vidareutvecklats genom ett stärkt nordiskt-baltiskt samarbete och ny kunskap om hedersrelaterat våld. Även mäns jämställdhet och maskulinitetsnormer har fått ökad uppmärksamhet, eftersom den nordiska jämställdhetspolitiken ska ge både män och kvinnor bättre förutsättningar och lika möjligheter.

Politiska prioriteringar

Mål 1

Framtidens arbetsmarknad ska främja ekonomisk jämställdhet i Norden

År 2025 har det nordiska arbetet för ekonomisk jämställdhet och ett mer inkluderande arbetsliv stärkts. Genom ny kunskap, erfarenhetsutbyte och målinriktade insatser har kunskap om goda villkor och inkludering i arbetslivet skapats och spridits.

Projektet *Lika lön för likvärdigt arbete i Norden* har resulterat i nya analyser av lagstiftning, lönetransparens och orsaker till könsbaserade löneskillnader. Detta stärker kunskapsunderlaget för vidare politikutveckling i de nordiska länderna. Spridning av kunskap om inkludering av transpersoner i arbetslivet har bidragit till ökad insikt och stärkt dialog mellan myndigheter, forskningsmiljöer och civilsamhället kring dessa teman.

Mål 2

Norden ska vara fritt från diskriminering, och maktfördelningen ska spegla mångfalden i samhället

För att uppmärksamma Nordens stora framsteg på jämställdhetsområdet och sätta fokus på de utmaningar som fortfarande kräver åtgärder, uppmärksammade MR-JÄM år 2025 30-årsjubileet av antagandet av FN:s Beijingdeklaration om jämställdhet och kvinnors rättigheter. Detta gjordes genom flera evenemang i samarbete med civilsamhället och internationella organisationer i Finland, Danmark och Åland.

Genom aktiviteterna satte MR-JÄM särskilt fokus på hur de nordiska länderna gemensamt värnar om människorättsprinciper, såsom likabehandling och anti-diskriminering, i en tid då en global anti-rättighetsrörelse vinner mark i många delar av världen.

Mål 3

Norden ska vara fritt från könsrelaterat och sexuellt våld, trakasserier och hat

Det nordiska samarbetet för att förebygga och bekämpa könsrelaterat och sexuellt våld, trakasserier och hat har under 2025 stärkts genom politisk samordning, gemensamma kunskapsinsatser och internationellt samarbete. Det har exempelvis gjorts genom stöd till nordisk-baltiskt samarbete kring regeringarnas implementering av Istanbulkonventionen, som förpliktar länderna att förebygga och bekämpa könsrelaterat våld.

Vidare har ett projekt om hedersrelaterat våld och förtryck bidragit med en viktig kunskapsbas om lagstiftning, utsatthet och åtgärder i Norden. Genom kunskapsbasen har beslutsfattare fått bättre förutsättningar för vidare politikutveckling och riktade insatser till utsatta personer.

Mål 4

Alla medborgare i de nordiska länderna ska ha möjlighet att forma sina egna liv utan att begränsas av stereotypa normer och förväntningar kopplade till kön, könsidentitet och sexuell läggning

Det nordiska arbetet med jämställdhet för män fortsatte även under 2025, bland annat genom webinarserien On Men and Masculinities. Serien bidrog till att utmana stereotypa normer om män och främja en bredare inkludering av män i jämställdhetsarbetet. Representanter från civilsamhället och myndigheter från både Norden och Baltikum deltog i serien.

Dessutom har MR-JÄM initierat flera undersökningar som ska utgöra grunden för arbetet med att förbättra mäns levnadsvillkor och livskvalitet. En ska undersöka mäns livskvalitet, hälsa och uppfattningar om jämställdhet och maskulinitet, och en ska lägga grunden för framtida effektiva insatser genom att kartlägga hur det nordiska samarbetet historiskt sett har fungerat för jämställdhet för män.

Mål 5

Bekämpa och förebygga ojämlikheter i hälsa, välbefinnande och livskvalitet

År 2025 levererade sektorn en rad resultat om de nordiska välfärdssamhällenas motståndskraft. Detta har gett nya insikter om vårdarbete, arbetsbelastning och strukturella förhållanden inom välfärdssektorn, vilket ska bidra till en gemensam nordisk utveckling av mer motståndskraftiga välfärdssystem.

För att främja nordiskt samarbete kring HBTQI -personers hälsa och livskvalitet har Nordiska ministerrådet under 2025 exempelvis skapat en plattform för utbyte mellan representanter från offentliga institutioner och statistikmyndigheter, forskare och civilsamhällesorganisationer i alla nordiska länder för att främja goda lösningar för datainsamling och kartläggning av LGBTI-personers livskvalitet och hälsa.

Kultur (MR-K)

Inledning

Kultur har varit en hörnpelare i det nordiska samarbetet sedan starten, och bygger på förståelsen av språk och kultur som centrala beståndsdelar för att skapa sammanhållning och integration i Norden. Ett fritt och levande kulturliv samt fria medier spelar en nyckelroll i ett demokratiskt samhälle med aktiva medborgare. Målen i Nordiska ministerrådets kulturpolitiska samarbetsprogram 2025–2030 ska bidra till stärkt kulturell hållbarhet i Norden. MR-Ks insatser bidrar till spridning, utbyte och tillgängliggörande av både kultur och språk i ett integrerat Norden.

Politiska prioriteringar

Mål 1

Konst- och kulturaktörer i Norden har goda förutsättningar för klimatvänlig produktion, spridning och distribution av konst och kultur

Insatserna i kultursektorn under 2025 har bidragit till erfarenhetsutbyte och ökad kunskap om klimatneutral produktion. Arbetet har främst skett via de nordiska kulturinstitutionernas arbete med att implementera och förmedla Nordic Green Roadmap⁷ i drift och program. Fokus på skydd av kulturarv kopplat till klimatförändringar belystes också i samband med ett nordiskt side-event på världens största kulturpolitiska konvent, Mondiacult 2025.

Mål 2

Norden är en synlig, konkurrenskraftig och kreativ region

Insatserna under 2025 har bidragit till att stärka kommunikation och förmedling av konst och kultur i och utanför Norden, vilket synliggör Norden som en kreativ region. Det har bland annat skett genom arbetet med att stärka Nordiska rådets prisers

synlighet för en bredare publik. I samband med Nordiska rådets session arrangerades ett publikt arrangemang på Kulturhuset Stadsteatern i Stockholm där pristagarna presenterades och intervjuades. Arrangemanget var ett uppskattat komplement till den formella prisutdelningen för en sluten krets i Sveriges riksdag.

Arbetet med en gemensam kultursatsning utanför Norden inleddes under 2025. Satsningen vil bidra till internationell profilering av nordiska kulturaktörer och Norden som kulturregion. En sondering bland länderna genomfördes, vilken visade på ett brett stöd för en gemensam nordisk kultursatsning och gav betydelsefull kunskap om ländernas och kulturaktörers förutsättningar för den fortsatta utformningen av satsningen. Länderna beslutar om inriktning, format och geografiskt fokus för internationella kultursatsningen under 2026.

Genom de nordiska stödordningarna bidrar det nordiska kultursamarbetet till konstnärlig utveckling, nya partnerskap och spridning av konst och kultur i och utanför Norden. De är en direkt faktor för ökad mobilitet och kulturell mångfald, och är centrala för att säkra goda och förutsägbara ramar för kultursamarbetet i Norden. Under 2025 har MR-K finansierat följande stödordningar:

- Kultur- och konstprogrammet
- Volt – kultur och språkprogrammet för barn och unga
- Nordiskt-baltiskt mobilitetsstöd
- NAPA:s kulturstöd
- Samerådets kulturstöd.

Totalt har 2800 ansökningar tagits emot under 2025 och 65 MDKK har gått ut till kulturlivet.

Ett nytt femårsavtal trädde ikraft för Nordisk Film & TV Fond, de nordiska kulturministrarnas satsning för att stärka den nordiska film- och tv-branschens konkurrenskraft och synlighet internationellt. Fondens finansiering främjar hög kvalitet och ökad distribution av nordisk film och tv.

Nordisk Film & Tv Fond leder även arbetet med en högnivå-arbetsgrupp som ska utarbeta rekommendationer för att stärka den nordiska film- och tv-branschens konkurrenskraft och främja spridning av nordiskt innehåll, i och utanför Norden. Arbetsgruppen ska undersöka hur förutsättningarna för nordisk audiovisuell produktion och distribution kan stärkas ytterligare, i och utanför Norden, och leverera rekommendationer till de nordiska regeringarna under 2026.

Mål 3

Stärkt kulturell och språklig mångfald i Norden bidrar till ökad sammanhållning, tillit och integration i Norden

Barn och unga är en prioriterad målgrupp, och aktiviteter under 2025 har bidragit till att stärka barns och ungas intresse för kultur och språk i Norden. De nordiska kulturinstitutionerna har genom program och aktiviteter bidragit till att stärka barns och ungas egna röster, initiativ och skaparkraft i det nordiska samarbetet. Projektet Den nordiska bokslukaren som genomfördes under 2025 har bidragit till att främja läsande av nordisk barnlitteratur i de nordiska länderna, och att tillgängliggöra och profilera nordisk barn- och ungdomslitteratur för såväl läsande vuxna som barn.

Inom ramen för det nordiska språksamarbetet har kulturministrarna beslutat att bevilja medel till ett nätverk för nordiska språkmodeller inom New Nordics AI. Nätverket samlar nordiska nationella initiativ för utveckling av språkmodeller och erbjuder en viktig plattform för kunskapsdelning och utbyte. Insatsen är en konkret uppföljning på den nordiska språkdeklarationen från 2024 och förväntas synliggöra möjliga samarbetsbehov.

MR-Ks finansiering av Nordiskt översättningsstöd bidrar till fler utgivningar av nordisk kvalitetslitteratur på andra nordiska språk än originalspråket. Därmed främjar stödet ett stärkt kulturutbyte mellan länderna samt ökad kunskap och kännedom om nordisk litteratur, vilket bidrar till den övergripande visionen för det nordiska samarbetet om ett integrerat Norden.

Mål 4

Kultursektorns och mediernas roll i krisberedskap och i mötet med digitalisering och ny teknik har främjats

Under 2025 har det nordiska samarbetet och erfarenhetsutbytet kring kultursektorns beredskap etablerats och utvecklats. Årets stora insats är Hanaholmen Heritage, ett nordiskt-baltiskt krisberedskapsprogram inom kulturarvssektorn under ledning av samarbets- och kulturcentrumet Hanaholmen. Under maj 2026 genomförs gemensam utbildning och övningar för att stärka krisberedskap och nätverk på kulturarvsområdet

I samband med de nordiska kulturministrarnas möte i Helsingfors i maj 2025 arrangerades även ett informellt möte med kulturministrarna från Norden, Baltikum och Ukraina. På mötet informerade ministrarna om sitt beslut att bevilja medel till en fortsättning av residensstöd för ukrainska kulturskapare. Residensstödet möjliggör en tryggare och säker plats för skapande för ukrainska konstnärer och kulturskapare samt främjar deras professionella nätverk internationellt.

Under 2025 färdigställdes ett första nordiskt medie- och informations-kunnighetsindex (MIK). Nordic Media Literacy Survey utgör en viktig kunskapsbas för det fortsatta arbetet med att främja mediekunnigheten. Undersökningen samlade för första gången gemensamma jämförbara data om mediekunnighet i de nordiska länderna. Drygt 12 000 nordbor deltog i undersökningen, som belyser kunskaper, förmågor och attityder till medier.

Fokus på mediernas fria och oberoende roll har ökat, och MR-K prioriterar att stärka spridningen av forskningsbaserad kunskap om journalistik, medier, kommunikation och demokrati i de nordiska länderna. Under 2025 har detta bland annat skett genom arbetet i Nordicom, ett centrum för nordisk medieforskning, och deras utveckling av en mediepolitisk plattform med tillhörande skriftserie.

MR-K medfinansierar det tvärsektoriella projektet *Nordiskt samarbete om säkrare digital demokrati för barn och unga* som drivs av Nordens välfärdscenter. Projektet samlar den senaste kunskapen, policyutvecklingen och forskningen i en nordisk analys av effekterna av digitala medier för barn och unga. Rekommendationer från projektet kommer presenteras under hösten 2026.

Övrigt

Nordiska ministerrådet är huvudman för fem nordiska kulturinstitutioner:

- Nordens hus på Färöarna (NLH)
- Nordens hus i Reykjavik (NOREY)
- Nordens institut på Åland (NIPÅ)
- Nordens institut på Grönland (NAPA)
- Nordisk kulturkontakt (NKK) i Helsingfors.

Ministerrådets kulturinstitutioner är bärande strukturer i det nordiska kulturpolitiska samarbetet och har en viktig roll för visionen om att Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region. Institutionernas verksamhet når långt ut i det nordiska, nordisk-baltiska och internationella kulturlivet, till enskilda konstnärer, till ideella och offentliga kulturorganisationer och till den allmänhet som tar del av nordisk konst och kultur. Genom sina program och aktiviteter har institutionerna bidragit till att sprida nordisk kultur i hela regionen, främja konstnärliga utbyten och inspirera till grön kulturproduktion, distribution och konsumtion.

Politikutvecklingen på kultur- och medieområdet ska vara kunskapsbaserad och aktuell, och bygga på forskningsbaserade utredningar och statistik. Ett effektivt kultur- och mediepolitiskt samarbete och erfarenhetsutbyte mellan de nordiska länderna förutsätter ett kunskapsunderlag som är jämförbart, pålitligt och

relevant. Under 2025 har både Nordicom och Kulturanalys Norden (ett nordiskt kunskapscenter för kulturpolitik) producerat viktiga kunskapsunderlag för kulturpolitiska diskussioner och policyutveckling, vilket bidrar till genomförandet av samtliga mål.

Miljö och klimat (MR-MK)

Inledning

Under 2025 har det nordiska miljö- och klimatsamarbete stärkt insatsen inom klimat, biologisk mångfald och cirkulär omställning. Genom nya program, gemensamma prioriteringar och fortsatt stöd till internationella processer har en stabil grund lagts för det fortsatta arbetet med den gröna omställningen.

I en tid av ökad global fragmentering har Norden höjt sina ambitioner. Genom politiska ställningstaganden från de nordiska miljö- och klimatministrarna har Norden positionerat sig som en drivande kraft i centrala internationella processer och som en trovärdig partner inom EU och globalt.

För att möta klimat- och miljöutmaningar och stärka kunskapsbasen har samarbetet lanserat 16 större treåriga program. Dessa samlar nordisk expertis, skapar synergier över sektors- och landsgränser och ökar genomslagskraften.

Politiska prioriteringar

Mål 1

Norden är ledande i omställningen mot klimatneutralitet och klimatesiliens, och arbetar för ett ambitiöst genomförande av de långsiktiga målen i Parisavtalet

Under 2025 stärkte det nordiska miljö- och klimatsamarbetet regionens position som en ledande aktör i klimatomställningen och som pådrivande kraft för ett ambitiöst genomförande av Parisavtalet. Genom en gemensam ministerdeklaration och en aktiv nordisk närvaro vid FN:s klimatkonventions COP30 mötte Norden den ökande pressen mot den regelbaserade internationella ordningen med ett tydligt stöd för multilateralt samarbete. I dialogen med internationella partners framhävde det nordiska samarbetet dessutom sina erfarenheter av att kombinera

grön omställning med ekonomisk tillväxt och underströk nödvändigheten av snabb handling för att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 °C.

Ett stort fokus låg på omställning inom utsläppsintensiva sektorer. Exempelvis har satsningar på koldioxidavskiljning och lagring (CCS), hållbara godstransporter, fossilfria bränslen inom sjöfarten, elektrifiering av tunga transporter samt hållbart byggande lagt grunden för en grön, hållbar och konkurrenskraftig omställning av centrala samhällssektorer med syfte att minska både klimatutsläpp och luftföroreningar. Dessa insatser bidrar även direkt till utformningen av EUlagstiftning och internationella regelverk.

Nya projekt initierades också inom det nordiska samarbetet kring klimat och luft samt klimatanpassning. Betydande finansiering har tilldelats projekt som stärker den globala ambitionsnivån för luft- och klimatarbetet. Parallellt låg ett fokus på att lägga grunden för ett långsiktigt nordiskt samarbete kring resiliens och gränsöverskridande klimatrisker, som en integrerad del av nordiska samhällens motståndskraft.

Mål 2

Norden har vänt förlusten av biologisk mångfald genom att förstärka och utveckla samarbetet med aktörer inom näringsliv, civilsamhälle och akademi

Under 2025 stärkte det nordiska samarbetet sina insatser för biologisk mångfald genom ökad samverkan, nya kunskapsunderlag och fler gemensamma initiativ kopplade till genomförandet av Kunming–Montrealramverket samt utveckling och implementering av naturbaserade lösningar. Arbetet lade grunden för ett starkare nordiskt bidrag i internationella biodiversitetsprocesser, till nytta för aktörer inom näringsliv, civilsamhälle och akademi.

Naturprogrammet samt delprogrammen för biologisk mångfald och naturbaserade lösningar gick under året in i en genomförandefas. Projekt initierades bland annat inom arktisk biodiversitet, uppskalering av naturbaserade lösningar samt utveckling av styrmedel kopplade till EUförordningar. Sammantaget har detta stärkt förutsättningarna för mer kunskapsbaserade beslut och för praktisk implementering, även på kommunal nivå.

Därtill har satsningar inom havsområdet förstärkt insatserna för marin biologisk mångfald, resiliens och hållbar havsplanering, i syfte att Nordens havsområden ska skyddas, förvaltas och nyttjas på ett miljömässigt, biologiskt och ekonomiskt hållbart sätt. Samtidigt stödde det nordiska miljöfinansieringsbolaget NEFCO företags arbete med att integrera biodiversitetsmål i sin och nordiska verksamheters verksamhet.

Mål 3

De nordiska länderna har minskat sitt ekologiska fotavtryck genom cirkulär ekonomi och bidrar till att farliga kemikalier och föroreningar reduceras globalt och lokalt

Under 2025 stärkte det nordiska miljö- och klimatsamarbetet sitt fokus på att minska det ekologiska fotavtrycket och minskad exponering för farliga kemikalier och föroreningar. De nordiska miljö- och klimatministrarna lyfte särskilt problematiken kring miljö- och hälsoskadliga produkter som säljs via nätbutiker, efter att en ny nordisk rapport visat att majoriteten av kontrollerade produkterna inte uppfyller gällande krav på miljö, hälsa och säkerhet. Flera nyetablerade program har lagt grunden för att möta denna och närliggande utmaningar. Arbetet bidrar till ett mer konkurrenskraftigt näringsliv och tryggare val för nordiska konsumenter.

Program inom cirkulär ekonomi, hållbar upphandling och hållbar konsumtion har under året främjat ökat erfarenhetsutbyte, utvecklade arbetssätt och bättre förutsättningar för omställning inom bland annat byggsektorn, offentlig verksamhet och förändrade konsumtionsmönster.

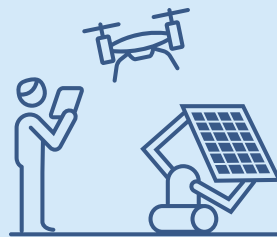
Genom plastprogrammet har Norden samordnat sina positioner inför de internationella förhandlingarna om ett globalt plastavtal och initierat gemensamma insatser mot plastföroreningar och mikroplast. Parallellt har kemikalieprogrammet etablerat flera projekt med fokus på kemikaliescreening, testmetoder och PFAS, samt stärkt det nordiska samarbetet kring kemikalie-lagstiftning och tillsyn. Nordisk Miljömärkning (Svanen) har dessutom bidragit till ökad efterfrågan på hållbara lösningar, bland annat genom nya kriterier för hållbara evenemang.

Övrigt

För att möta omfattande samhällsutmaningar fokuserar det nordiska miljö- och klimatsamarbetet på synergier och tvärvetenskapliga perspektiv. De flesta program bidrar till resultat som sträcker sig bortom enskilda mål.

Flera insatser integrerar särskilt olika perspektiv, däribland det miljöekonomiska programmet och programmet för små samhällen i Norden, som tillför viktiga samhällsekonomiska analyser respektive belyser särskilda förutsättningar och utmaningar i mindre samhällen.

Näringsliv (MR-N)

Inledning

År 2025 har det nordiska näringslivssamarbetet stärkts genom initiativ som syftar till att främja företagens innovationsförmåga samt användning och utveckling av ny teknik. Näringslivets ramvillkor och tillgång till kapital är avgörande för de nordiska ländernas konkurrenskraft i en tid då globala utmaningar framstår som mer aktuella och påträngande än någonsin.

År 2025 lade det finska och åländska ordförandeskapet särskild vikt vid att stärka Nordens globala konkurrenskraft och ekonomiska ställning som grund för näringslivets utveckling och välfärdssamhället. Dessa prioriteringar återspeglades i de teman för näringsministermötet som hölls i Helsingfors i oktober, där globala värdekedjor, risk och säkerhet i Norden samt en förstärkning av den nordiska dialogen om rymdfrågor stod högst upp på dagordningen.

Ministtermötet resulterade i en gemensam nordisk deklaration om att stärka den nordiska dialogen om rymdfrågor. Syftet med deklarationen var att bidra till att stärka konkurrenskraften och främja utvecklingen av kritiska, möjliggörande teknologier. Som en konkret åtgärd föreslog ministrarna att inrätta ett nordiskt rundabordssamtal om rymdrelaterade frågor och betonade att ett starkt samarbete kring rymdaktiviteter är avgörande mot bakgrund av ett förändrat säkerhetspolitiskt landskap.

Politiska prioriteringar

Mål 1

Den gröna och digitala omställningen ska påskyndas

Samarbetet för att påskynda den gröna och digitala omställningen inom det nordiska näringslivet omfattar initiativ som syftar till att utveckla nya och

innovativa lösningar. Dessa ska skapa tydligt nordiskt mervärde för nordiska företag, samtidigt som de stärker företagens konkurrenskraft. Prioritet ges åt initiativ som bidrar till vidareutveckling av nordiska styrkepositioner och ökad motståndskraft i det nordiska näringslivet. Resultaten av arbetet ska bidra till att skapa ny kunskap, stärkt kompetens och en bättre kunskapsbas, ge input till nationell politikutveckling och bana väg för piloter och demonstrationsprojekt med hög marknadsmognad.

Bland viktiga resultat och effekter år 2025 finns:

Kartläggning av det nordiska kvantekosystemet som banar väg för ett vidare arbete med att samla det nordiska kvantekosystemet och skapa förståelse för att nordiskt samarbete är nödvändigt för att de nordiska länderna ska kunna utnyttja den fulla potential som utveckling och användning av kvantteknik representerar.

År 2025 lanserades det nordisk-baltiska AI-centret New Nordics AI i samarbete mellan NSK, HNG Digital och EK-N och nationella AI-ekosystem. Etableringen av centret utgör ett viktigt genombrott för ett mer helhetsinriktat och samordnat nordiskt arbete med tillämpad och ansvarsfull artificiell intelligens.

Under året konkretiserades det nordiska samarbetet kring automatiserad hållbarhetsrapportering ytterligare. Programmet "Nordic Automated Sustainability Reporting" ska bidra till att minska den administrativa bördan, förbättra datakvaliteten och stärka både konkurrenskraften och hållbarheten i det nordiska näringslivet. Samtidigt ska programmet underlätta för företag och offentliga aktörer att på ett mer effektivt sätt uppfylla kraven på EU:s ESG-rapportering och förväntningarna på de internationella marknaderna.

Mål 2

Norden som ledande inom hållbara affärsmodeller och cirkulär ekonomi

År 2025 har det nordiska näringslivssamarbetet stöttat nordiska företags möjligheter att använda nya digitala och gröna lösningar och bidragit till samarbetet för att göra Norden ledande inom hållbara affärsmodeller och cirkulär ekonomi.

Under 2025 har näringslivssamarbetet stärkt kunskapen om de nordiska ländernas beroenden och sårbarheter i globala värdekedjor. Genom analysen "The Value Chains of the Nordics – Tracking Resilience and Vulnerabilities" har beslutsfattare fått en bättre kunskapsgrund för att hantera handelspolitiska risker, stärka motståndskraften och identifiera möjligheter kopplade till en mer integrerad nordisk marknad.

Inom cirkulär ekonomi och byggsektorn har projekt genomförts under 2025 som riktar sig mot återanvändning och cirkulära lösningar. En av de viktigaste

satsningarna har varit programmet "Nordic Sustainable Construction", som har bidragit till att stärka kunskapsbasen och kapaciteten för en grön, cirkulär och digital omställning inom den nordiska byggsektorn. Programmet har resulterat i ökat samarbete och kompetensutveckling bland aktörer inom den nordiska byggbranschen, samt en stärkt förmåga att utveckla lösningar som ska bidra till att minska klimat- och miljöbelastningen och samtidigt förbättra konkurrenskraften. Vidare har arbetet bidragit till en ökad förståelse för hur digitala lösningar och användning av artificiell intelligens kan effektivisera processer och minska den administrativa bördan inom sektorn.

Nordic Innovation har under 2025 inlett en målinriktad satsning på kritiska råvaror (CRM), med särskild tonvikt på utveckling av cirkulära modeller för återvinning och återanvändning. Arbetet bygger vidare på tidigare program och har samtidigt anpassats till ny europeisk lagstiftning på området. Satsningen har resulterat i en nordisk kartläggning av värdekedjor för kritiska råvaror, stärkt kunskapen om nordiska förutsättningar och bidragit till etableringen av nya nätverk mellan aktörer och länder. Vidare har arbetet gett Nordic Innovation en tydligare position på centrala nordiska och europeiska arenor och lagt en solid grund för att inleda större och mer strukturerade aktiviteter inom kritiska råvaror 2026.

Mål 3

Större regionala och globala marknadsmöjligheter för nordiska företag

Den gröna omställningen är idag en central konkurrensfaktor, och den gröna agendan har i allt högre grad även en ekonomisk dimension. År 2025 har det nordiska näringspolitiska samarbetet bidragit till en ökad förståelse för hur nordiska styrkor kan komplettera och förstärka varandra i värdekedjorna. Tillgång till finansiering är fortfarande en central fråga för det nordiska näringslivet och en viktig förutsättning för utveckling, uppskalning och marknadsintroduktion av gröna lösningar.

Världsutställningen World Expo i Osaka, som hölls från april till oktober, gav Norden en betydande internationell plattform för att lyfta fram nordiska lösningar. Nordiska ministerrådets deltagande i den gemensamma nordiska paviljongen "The Nordic Circle", tillsammans med de nordiska länderna, resulterade i stor synlighet och bred internationell uppmärksamhet. Under Expo 2025 besökte cirka 1,6 miljoner personer den nordiska paviljongen, där de fick ta del av nordiska lösningar inom näringsliv och innovation, samt nordiska kultur- och matupplevelser. Samarbetet under Expo 2025 ledde också till konkreta och bestående resultat i form av nya affärskontakter och inrättandet av en gemensam nordisk-japansk handelskammare, Nordic Kansai Business Alliance, som stärker grunden för fortsatt ekonomiskt samarbete mellan Norden och Japan.

Nopef är en nordisk projektfond som har som mål att underlätta uppskalningen av nordiska gröna lösningar på globala marknader. År 2025 har Nopef gjort betydande framsteg mot sina förväntade resultat och leveranser genom att finansiera 52 projekt i nordiska små och medelstora företag som erbjuder miljö- och klimatlösningar med demonstrationsvärde och en stark potential för uppskalning och tillväxt på globala marknader.

I november anordnade Nordic Innovation "Nordic Innovation Ecosystem Pre-Summit" i Helsingfors för att utforska behovet av ett närmare samarbete/samordning mellan innovationsaktörer i hela regionen. Sammankomsten bekräftade både regionens starka förutsättningar och dagens utmaningar med fragmenterade strukturer och inriktning. Deltagarna uttryckte en tydlig önskan om en tydligare nordisk innovationsberättelse och mer långsiktiga samarbetsstrukturer. Evenemanget lade därmed grunden för att utveckla ett vidare initiativ för att mobilisera innovationsekosystemet.

Vidare har en strategisk arena, Next Level Nordics, inrättats där VD:arna för de nordiska handelsfrämjande organisationerna (TPO) träffas och diskuterar nordiska synergier och samarbete, med Nordic Innovation som facilitator. Next Level Nordics kommer att fortsätta att träffas och ta initiativ till en gemensam nordisk berättelse riktad mot det nordiska näringslivet. En del av detta samarbete är "Nordic Battery Collaboration/Nordic Chip Collaboration", som stödjer nordiska samarbetsstrukturer inom batteri- och halvledarindustrin, produkter där mineraler är en viktig förutsättning. Samarbetet har inriktats på nordisk samordning och internationell positionering av värdekedjorna.

Regional (MR-R)

Inledning

Under 2025 har regionalsektorn stärkt det nordiska samarbetet inom regional utveckling, med särskilt fokus på robusthet, resiliens och civil beredskap. Arbetet har tydliggjort sektorns viktiga roll i aktuella samhällsutmaningar. Det visades inte minst genom att ministerrådet fattade beslut om en ministerdeklaration där de står enade i sin ambition att fördjupa det nordiska samarbetet inom regional utveckling och planering, med särskilt fokus på robusthet, resiliens och civil beredskap. Regionalsektorns arbete är framförallt viktigt för beslutsfattare och sakkunniga inom kommuner och regioner, nationella departement och gränsregionala organisationer i Norden.

Som en del i arbetet med de nya samarbetsprogrammen har tre temagrupper, som institutionen Nordregio koordinerar och leder, bildats. Detta har lagt en god grund för de insatser som ska genomföras under 2026 och 2027 och resulterade i beslut om tre nya arbetsprogram för respektive temagrupp. De tolv gränskommittéerna och organet för det nordatlantiska samarbetet NORA är en viktig del i regionalsektorns arbete för att nå uppsatta mål och även här har ett gediget uppstartsarbete genomförts under 2025. Detta har resulterat i 13 nya ramkontrakt med dessa organ.

Politiska prioriteringar

Mål 1

Den gröna omställningen ska skapa utveckling och möjligheter för människor och företag i alla Nordens regioner, i både städer och landsbygder

Under 2025 har arbetet med en mer samordnad, transparent och effektiv markförvaltning inletts genom att samla in kunskapsunderlag och dela goda exempel med lokala och regionala myndigheter. Resultaten förväntas bidra till att

utveckla metoder för intresseavvägning och konflikthantering kring markanvändning på lokal och regional nivå.

Ett annat spännande arbete som påbörjades under året är en undersökning om hur intelligenta transportsystem bättre kan möta behoven hos barn och äldre, och främja rättvis mobilitet för alla åldersgrupper. Detta projekt kommer att stödja planerare och beslutsfattare på lokal, regional och nationell nivå i att utforma smarta mobilitetssystem som inte bara är tekniskt avancerade utan också socialt hållbara, inkluderande och rättvisa.

Projektet *Nordic Cycle Network* syftar till att integrera cykling i strategisk fysisk planering och regional utveckling för att öka cyklandet och minska bilåkandet i Norden. Under 2025 har erfarenhetsutbyte genomförts och konkreta verktyg tagits fram. Dessa ger planerare och beslutsfattare bättre förutsättningar att prioritera yteffektiva och hållbara transportslag som cykling, vilket stödjer en mer effektiv och strategisk markanvändning i de nordiska länderna.

Mål 2

De nordiska regionerna ska vara konkurrenskraftiga och integrerade

Regionalsektorn har via sina tre temagrupper under 2025 inlett ett projekt om nordisk hållbar produktion och regional konkurrenskraft. Projektet syftar till att identifiera förutsättningar och effektiva politiska stödåtgärder som främjar tillväxten av hållbara industrier. Vidare ska projektet undersöka hur dessa bidrar till den hållbara omställningen men även till regional och lokal konkurrenskraft i Norden.

Inom det gränsregionala samarbetet genomfördes också den årliga konferensen *Gränsregionalt forum* som är en årlig samverkansplattform för offentliga aktörer och beslutsfattare i Norden som arbetar över landsgränser för dialog och utveckling. Forumet stärkte samarbeten, kunskapsutbyte och gemensamma prioriteringar för regional utveckling.

Inom det nordatlantiska samarbetet genomförde NORA bland annat projektet "Arctic Young Chef" som deltog i den nordiska paviljongen på EXPO 2025 i Osaka. Där lagade och presenterade unga västnordiska kockar hållbar mat med nordisk prägel. Genom deltagandet synliggjordes både nordiska lösningar inom hållbar livsmedelsproduktion och utmaningen i att attrahera och behålla kvalificerad arbetskraft i Norden.

Mål 3

Det ska vara trygga och goda levnadsvillkor i både städer och landsbygder i Norden

Projektet "Recognising and supporting psychological resilience" är ett flerårigt projekt där Nordregio undersöker hur nordiska regioner identifierar, stärker och integrerar psykologisk resiliens i regional utveckling, policy och praktiskt arbete i mötet med samhällsliga omställningar och kriser. Under 2025 togs ett kunskapsunderlag fram som samlar metoder och erfarenheter kring hur psykologisk resiliens kan identifieras och stärkas på regional och lokal nivå i Norden.

Inom det gränsregionala området genomför gränskommittéerna Kvarkenrådet, Midt-Skandia och Fellesrådet för Trøndelag och Jämtland Härjedalen ett EU-projekt som syftar till att utveckla nya metoder för att analysera och finansiera storskalig gränsöverskridande infrastruktur. På sikt förväntas projektet leda till stärkt samarbete mellan offentliga och privata aktörer samt visa hur förbättrad tillgänglighet kan skapa jobb, innovation och långsiktig tillväxt i gränsregioner i Norden.

Övrigt

Under 2025 publicerade Nordregio 45 publikationer, däribland 18 digitala rapporter, 11 policy briefs, 3 storymaps och 13 discussion/working papers. Nordregio anordnade därtill 21 events (varav 11 webinarier), som sammanlagt hade ca 3 700 anmälda deltagare. Nordregio är en central aktör i implementeringen av det nordiska samarbetsprogrammet för regional utveckling och planering. I det regionala samarbetsprogrammet samskapas nordisk nytta i de nordiska temagrupperna, vars övergripande syfte är gemensam nordisk kunskapsutveckling om gemensamma utmaning och problem. Nordregio samarbetar även med andra sektorer inom Nordiska ministerrådet och utför en rad uppgifter för såväl regionalsektorn som andra sektorer inom Nordiska ministerrådet.

NORA tog emot och behandlade 49 ansökningar i år, vilket är fler än på många år. Totalt delades medel ut motsvarande cirka 5,6 miljoner DKK. NORA deltog för första gången i Folkemødet på Bornholm med två arrangemang i det nordiska tältet. Det hölls också en konferens på Hebriderna om resilienta ösamhällen. NORA stödde och deltog i Arctic Circular Economy Summit i Kirkenes och hade ett antal sessioner vid årets Arctic Circle Assembly tillsammans med goda samarbetspartners, där nordiska och nordatlantiska lösningar presenterades. I oktober höll NORA en havsturismkonferens i Torshamn, med 125 deltagare från cirka 15 länder.

De tolv nordiska gränskommittéerna har under 2025 genomfört två gemensamma arrangemang, Gränsregionalt Forum och ett årsmöte. De har under 2025 lett och deltagit i ett stort antal lokala, regionala och EU-projekt för att bidra till regionalsektorns mål, vad gäller t.ex. tillväxt och konkurrenskraft, avlägsnande av gränshinder, hållbara och klimatvänliga miljö- och energilösningar, infrastruktur, m.m. Gränskommittéernas löpande arbete under 2025 har haft fokus på att skapa interregionala mervärden, skapa plattformar för gränsöverskridande samarbete på lokal och regional nivå, operativ genomförare och nätverksbyggare.

Social och hälsa (MR-S)

Inledning

Samarbetsprogrammet för social- och hälsopolitik 2025–2030 anger de övergripande politiska prioriteringarna för det nordiska samarbetet inom sektorn. Centralt i arbetet är att säkerställa jämlik tillgång till välfärdstjänster, främja god hälsa och förebygga social utsatthet. Under 2025 har arbetet inriktats på att omsätta dessa målsättningar i praktiken genom politisk dialog och konkreta insatser.

De genomförda insatserna inom social- och hälsopolitiken har stärkt det nordiska samarbetet och lett till ökad samordning, kunskapsdelning och långsiktig hållbarhet i välfärdssystemen. Arbetet med hälsoberedskap och krissamverkan har förbättrat den gemensamma förmågan att hantera kriser, samtidigt som utvecklingen av en nordisk modell för inköp av antibiotika skapar en mer robust och samordnad läkemedelsförsörjning. Vidare har arbetet med rättighetsbaserade perspektiv, särskilt kopplat till AI och personer med funktionsnedsättning, stärkt synligheten och delaktigheten för denna grupp. Sammantaget har insatserna förstärkt både motståndskraften i systemen och delaktigheten i de nordiska samhällena

Politiska prioriteringar

Nedan följer ett urval av prioriterade insatser och aktiviteter inom mål 1 och mål 3. Under året har dock även flera insatser genomförts inom mål 2: Norden ska främja god fysisk och psykisk hälsa, välbefinnande och livskvalitet för alla.

Mål 1

Nordens välfärdsordningar ska vara hållbara, av hög kvalitet, säkra för både patienter och omsorgstagare och tillgängliga för alla

Samhällssäkerhet och beredskap utgör i allt högre grad en betydande roll i Nordiska ministerrådets arbete. Vid ministermötet i Torneå 2025 diskuterade social- och hälsoministrarna beredskapssamarbete i förhållande till evakuering av sårbara patient- och klientgrupper ur ett nordiskt-baltiskt perspektiv. Inom hälsoberedskapssamarbetet tas nu ett första steg mot ökat samarbete med de baltiska länderna. Under 2025 har arbetet inom området hälsoberedskap och uppföljningen av ministerdeklarationen om hälsoberedskap fortsatt med full kraft:

Exempel på projekt och insatser

- Den nordiska hälsoberedskapsgruppens arbete under finskt ordförandeskap inkluderar projektet *Svalbard Group 2025* med fokus på bland annat kritiska kommunikationssystem. Den årliga hälsoberedskapskonferensen anordnades i maj 2025.
- Projektet *Sömlöst hälsosamarbete över gränser vid olyckor och kriser – fas 2* har slutförts under ledning av Norge. Länderna tar nu vidare resultaten nationellt.
- Sverige ledde arbetet med insatsen *Nordic Mass Casualty Preparedness and Host Nation Support* som resulterat i en operativ plan och en strategisk avsiktsförklaring för hantering av masskadehändelser.
- Finland har lett arbetet med insatserna *The Nordic Emergency Medical Services – Data Collection, Analysis and Comparison* samt *The Nordic Situation Awareness Platform* som avslutats under 2025

Även antibiotika utgör ett viktigt fokusområde för social- och hälsoministrarna, som har resulterat i en insats för att säkra tillgång till antibiotika och utveckling av en nordisk inköpsmodell av antibiotika. I tillägg utvecklas samarbetet kring gemensam upphandling av antibiotika. Konkret utarbetas nu en samsamarbetsmodell och en processplan för genomförande av nödvändiga ändringar i respektive land, till godkännande på kommande ministermöte 2026.

Exempel på projekt och insatser

- En särskild treårig insats för att säkra tillgången till antibiotika har inletts, inklusive arbetet med en nordisk inköpsmodell för antimikrobiella läkemedel, som fortsatt prioriteras enligt beslut vid ministermötet 2025.
- Mot bakgrund av One Health Deklarationen om stärkt samarbete kring antimikrobiell resistens från 2024 har ett nytt tvärsektoriellt program för perioden 2025–2027 etablerats med syftet att stärka samarbetet i Norden för att begränsa konsekvenserna av antibiotikaresistenta bakterier.
- Samarbete med de baltiska länderna kring antimikrobiell resistens har inom

BALTOHOP – One Health Action Plan stärkt genomförandet av Estlands, Litauens och Lettlands One Health-planer och samtidigt bidragit med kunskap som stärker det nordiska arbetet mot antimikrobiell resistens. Resultaten förmedlades slutkonferens i Riga september 2025.

- Det Nordiska nätverket för smittskydd och vårdhygien 2024–2026 anordnade en konferens i november 2025 i Göteborg.

Tillgång till social och hälsopersonal är ett annat angeläget område som de nordiska social- och hälsoministrarna prioriterar. Vid ministermötet utbytte ministrarna erfarenheter om de nationella insatser som görs för att säkra tillgång till personal inom social- och hälsovården och diskuterade möjliga samarbetsmöjligheter på nordisk nivå. Efterföljande har ett nordiskt projekt inletts med fokus på kompetensutveckling för personal inom äldreomsorgen.

Mål 3

De nordiska samhällena ska rymma och inkludera alla

En av temadiskussionerna på ministermötet i Torneå rörde utvecklingsmöjligheter för AI inom social- och hälsovårdssektorn i Norden. Vid mötet initierades en ministerdeklaration om AI och rättigheter för personer med funktionsnedsättning som efterföljande antogs av ministrarna i juni.

Exempel på projekt och insatser

- En tvärssektoriell ministerdeklarationen om AI och rättigheter för personer med funktionsnedsättning antogs i juni 2025 av både de nordiska social- och hälsoministrarna och de nordiska och baltiska ministrarna för digitalisering.
- Ett nordiskt sidoevenemang med tema "AI för alla" organiserades i New York i samband med FN:s statspartsmöte för funktionsrättskonventionen CRPD i juni 2025, där bland annat ministerdeklarationen presenterades.
- Förberedelse inför konkret tvärssektoriell uppföljning av ministerdeklarationen i samarbete MR-Digital genom Disability Tech Denmark som utförare.

Inledning

Det övergripande målet för MR-U är att bidra till ett välfungerande och gränslöst nordiskt utbildnings- och forskningsområde. Utbildningen i Norden ska vara av hög kvalitet, ska se till så att alla får goda grundläggande färdigheter och alla ska möta en förskole-, skol- och studiemiljö som främjar demokratiskt deltagande och motverkar utanförskap och desinformation. Utbildningen i Norden ska säkerställa utbildningsmöjligheter för hela befolkningen, från tidig ålder och genom hela livet, och vi ska ha en utbildning som också anpassar sig till arbetslivets behov. Det måste fortsatt finnas forskning av hög internationell kvalitet och samhällsrelevans, samt en språkpolitik som ger identitet och konkurrenskraft.

Under 2025 har MR-U:s arbete bidragit till att stärka förutsättningarna för kvalitet, inkludering och framtidsberedskap inom det nordiska utbildnings- och forskningsområdet. Genom gemensamma satsningar inom utbildning, forskning, språk och kompetensförsörjning har viktiga steg tagits.

Den största delen av MR-U:s budget används till institutionen NordForsk och programmet Nordplus för att förverkliga målen i samarbetsprogrammet. Därutöver finansieras Nordiskt Nätverk för Livslångt Lärande (NLL) och språksamarbetet samt en rad fristående insatser av strategisk karaktär.

Politiska prioriteringar

Mål 1

Alla i Norden ska ha tillgång till utbildning av hög kvalitet, från tidig ålder och genom hela livet, oavsett bakgrund

Under 2025 stärktes det nordiska samarbetet för högre utbildningskvalitet, ökad inkludering och förbättrade läranderesultat för barn, unga och vuxna. Ett

prioriterat fokus var på de nedåtgående resultaten i nationella och internationella kunskapsmätningar, inklusive PISA. Ministrarnas dialog ledde till inrättandet av en styrgrupp och till att ett projekt initierades för att analysera orsakerna till försämrade läranderesultat i grundskolan och diskutera möjliga lösningar med utbildningssektorn. Projektet riktar sig till policy makers i de nordiska länderna som stöd i arbetet i utvecklingen av utbildningspolitik. Motsvarande uppmärksamhet ägnades åt vuxnas grundläggande färdigheter, med stöd till ett nytt projekt inom det nordisk-baltiska PIAAC-nätverket. Projektet riktar sig till myndigheter och levererar komparativa analyser som bidrar till mer effektiva insatser inom arbetsmarknads- och utbildningspolitiken i Norden och Baltikum genom användning av PIAACdata.

Nätverket för demokrati, inkludering och sammanhållning understöddes fortsättningsvis, med fokus på mediekunskap under 2025. Vidare gavs fortsatt stöd till utvecklingen av den nordiska förskoledatabasen, ett initiativ som ska bidra till bättre överblick, ökad jämförbarhet och mer kunskapsbaserade beslut inom förskoleutbildningen i Norden.

Under 2025 avslutades EDYNORA-projektet, som hade fokus på att belysa hur utbildning kan bidra till att behålla och attrahera unga till den nordiska landsbygden. Projektresultaten finns tillgängliga på Nordregios hemsida.

Mål 2

Framtidens utbildningar i Norden ska spegla samhällets och arbetslivets kompetensbehov

År 2025 lanserade Nordiska ministerrådet ett initiativ med syftet att stärka insatserna för att möta framtidens kompetensbehov. Kärnan i initiativet är en nordisk trepartsdialog mellan utbildningsmyndigheter, regionala myndigheter och arbetsmarknadens parter. Initiativet omfattar en kartläggning och jämförelse av de nordiska ländernas strategier för kompetensmatchning och kompetensprognoser, med särskilt fokus på den gröna och digitala omställningen. Syftet är att stärka myndigheternas beslutsunderlag, sätta en tydligare riktning för utbildnings- och kompetensinsatser samt förbättra arbetsmarknadens och företagens tillgång till de kompetenser som omställningen kräver. Som en del av arbetet har ett nordiskt rådgivande organ inrättats, vars diskussioner har tydliggjort var utmaningarna är störst i de nordiska länderna och var riktade insatser förväntas ha störst effekt.

Den nya programperioden för Nordiska nätverket för livslångt lärande (NLL) inleddes den 1 januari 2025 och innebär ett stärkt fokus på livslångt lärande som en central drivkraft i den hållbara omställningen i Norden, fortfarande förankrat i nätverk och sektorsövergripande samarbete. Under året har NLL genom utveckling av både policy och praxis arbetat för att stärka medborgarnas deltagande i

arbetslivet via validering, mikromeriter och digital inkludering. Samtidigt har riktade insatser för ungdomar i NEET-gruppen (Not in Education, Employment or Training) på Färöarna, Åland och Grönland inletts.

År 2025 avslutades projektet Futureproofing VET med konkreta rekommendationer om hur de nordiska yrkesutbildningssystemen kan stödja den gröna omställningen och bättre tillgodose arbetsmarknadens behov.

Mål 3

Nordisk forskning ska hålla hög internationell kvalitet, säkerställa god kunskapsberedskap och ge ny kunskap inom strategiskt viktiga områden för Norden

Under 2025 stärktes förutsättningarna för nordisk forskning och internationell konkurrenskraft genom gemensamma satsningar inom strategiskt viktiga forskningsområden. Flera rekord slogs inom det nordiska forskningssamarbetet. Totalt 758 forskare vid 38 nordiska forskningsinstitutioner beviljades medel för att bedriva samarbete. Inklusive institutionernas egna insatser ska forskning till ett värde av 1 150 miljoner norska kronor bedrivas inom dessa projekt under de kommande åren. Arbetet har bidragit till ökad kunskapsberedskap, stärkt samverkan och nya möjligheter inom områden som AI, säkerhet, hälsa och ny teknik för de nordiska länderna.

År 2025 lanserade de nordiska statsministrarna en förklaring om ett starkare nordiskt samarbete om kvantteknik, som följdes upp av NordForsk med rapporten Nordic Quantum Technology Research Technology Co-operation. Rapporten ger en samlad bedömning av det nordiska kvantsamarbetet. Rapporten föreslår konkreta åtgärder som kan stärka regionens position i linje med ambitionerna i statsministrarnas uttalande. Arbetet med att stärka detta fortsätter under 2026. Ett annat tydligt politiskt tema under 2025 är arbetet med att samordna nordiska riktlinjer för forskning om urfolk.

NordForsk har under 2025 arbetat med att främja ett ökat samarbete mellan forskningsfinansiärer i Norden och Baltikum. Under 2025 beviljade NordForsk medel till forskningsprojekt inom en rad tematiska områden, såsom KI, antagonistiska hot, hälso- och omsorgssystem för äldre, skogsforskning och hållbart fiske. I dessa projekt samarbetar nordiska forskningsmiljöer med kollegor i ett eller flera av de baltiska länderna.

Mål 4

Som nordisk gemenskap ska vi bevara och utveckla alla våra språk och språkgemenskaper

Det nordiska språksamarbetet syftar till att stärka de enskilda språken i Norden

samt den skandinaviska språkförståelsen. Språksamarbetet är därmed en viktig faktor för att säkerställa vår kulturella identitet, den nordiska sammanhållningen och rörligheten över de nordiska gränserna. Genom införandet av ett nytt arbetsprogram på språkområdet skapades en tydlig gemensam inriktning för det fortsatta arbetet under åren 2025–2027.

Ett särskilt fokusområde är att säkerställa att de nordiska lärarna har goda kompetenser när det gäller att undervisa nordiska barn och ungdomar i de skandinaviska språken. Genom goda kunskaper i grannländernas språk och kulturer stärks intresset och möjligheterna att utnyttja studie- och arbetsmöjligheterna i grannländerna. Under 2025 genomfördes totalt fjorton kurser i form av både kurser för färdigutbildade lärare (Sprogpiloterna) samt lärar- och universitetsstudenter (Nordkurs). För att på bästa sätt kunna stärka arbetet med skandinavisk språkförståelse beslutade ÄK-U år 2025 att inleda en undersökning av den skandinaviska språkförståelsen i Norden. Undersökningen kommer bland annat att titta på utvecklingen de senaste 20 åren, eftersom en motsvarande undersökning genomfördes 2014. Genom undersökningen kommer lärare och beslutsfattare att få bättre möjligheter att stödja arbetet med den skandinaviska språkförståelsen.

De nordiska språken har alla få talare och står inför många av samma utmaningar när det gäller till exempel ny terminologi och språkteknologi. K-U stöder därför ett nära samarbete mellan de nordiska språknämnderna, vilket har lett till att ett projekt har inletts bland de nordiska språknämnderna med fokus på terminologi inom hållbarhetsområdet. Målet är att våra språk även i fortsättningen ska kunna användas inom alla ämnesområden. Den tekniska utvecklingen går snabbt och de nordiska språken har svårt att hänga med. Därför anordnades ett seminarium med fokus på digitalisering inom språkundervisning och språkteknologi, inklusive artificiell intelligens. På seminariet presenterades möjliga framtidsscenarier för relevanta aktörer i Norden.

Mål 5

Norden ska främjas som en integrerad utbildnings- och forskningsregion

År 2025 togs viktiga steg mot en mer integrerad nordisk utbildnings- och forskningsregion med förbättrade förutsättningar för rörlighet, samarbete och ömsesidigt erkännande. År 2023 finansierade EK-U ett projekt med fokus på ett närmare nordiskt samarbete kring erkännande av yrkesutbildningskvalifikationer. Projektet avslutades 2025 och resulterade i ett nära samarbete med de nordiska erkännandekontoren kring denna typ av kvalifikationer samt implementering av en informationsplattform.

2025 var ett starkt år för Nordplus med ett rekordhøgt antal ansökningar, vilket har bidragit till ökad rörlighet och utbildningssamarbete för elever, studenter och lärare i den nordisk-baltiska utbildningsregionen. Samtidigt övertog Universitets- och

högskolerådet (UHR) huvudansvaret som samordnare och genomförde en ny kommunikationsstrategi samt lanserade en ny webbplats för Nordplus. Året innebar också starten på halvtidsutvärderingen inför nästa Nordplus-programperiod från 2028.

Genom utlysningar i NordForsk bidrog 511 samarbeten och partnerskap till att stärka rörligheten i Norden. Förutom att stärka samarbetet mellan nordiska forskare och nordiska och baltiska forskningsmiljöer i forskningsprojekt finansierades nya forskningsstipendier till ett värde av 35 miljoner NOK och studentstipendier till ett värde av 196 miljoner NOK.

Om den här publikationen

Nordiska ministerrådets årsberättelse 2025

PolitikNord 2026:704

ISBN 978-92-893-8509-1 (PDF)

ISBN 978-92-893-8510-7 (ONLINE)

<http://dx.doi.org/10.6027/politiknord2026-704>

© Nordiska ministerrådet 2026

Framsida Polina Kuzovkova / Unsplash

Det nordiska samarbetet

Det nordiska samarbetet är ett av världens mest omfattande regionala samarbeten. Det omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt Färöarna, Grönland och Åland.

Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat och en viktig del av europeiskt och internationellt samarbete. Den nordiska gemenskapen arbetar för ett starkt Norden i ett starkt Europa.

Det nordiska samarbetet vill stärka nordiska och regionala intressen och värderingar i en global omvärld. Gemensamma värderingar länderna emellan bidrar till att stärka Nordens ställning som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

Nordiska ministerrådet

Nordens Hus

Ved Stranden 18

DK-1061 Köpenhamn

www.norden.org

Läs flera nordiska publikationer: www.norden.org/sv/publikationer